

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE SOCIAL RESPONSIBILITY OF SCHOOL IN DOK KHAMTAI DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE, UNDER PHAYAO PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ของ นิตยา กิติ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนพวง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

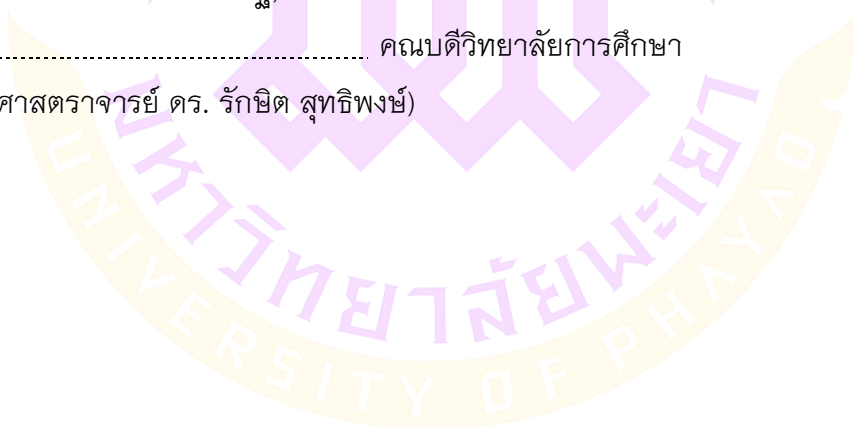
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. วรณกร พรประเสริฐ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	นิตยา กิติ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา , 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ
คำสำคัญ:	ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 127 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณตามวิธีการของยามานะ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น 0.721 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่าง ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ จากผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก การพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ และอันดับที่สาม คือ ด้านความรับผิดชอบด้านจริยธรรม และด้านความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีต่อความรับผิดชอบของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ ส่วนความรับผิดชอบด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม ไม่มีความแตกต่างกัน

Title: THE SOCIAL RESPONSIBILITY OF SCHOOL IN DOK KHAMTAI DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE, UNDER PHAYAO PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Nitaya Kiti, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao,
2022

Advisor: Assistant Professor Dr. santi Buranachart

Keywords: The Social Responsibility of School

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) the Social Responsibility of School in Dok Khamtai District, Phayao Province, under Phayao Primary Education Service Area Office 1, and 2) to compare options towards study the Social Responsibility of School in Dok Khamtai District, Phayao Province, under Phayao Primary Education Service Area Office 1. The classified by School Size, Educational Stage, and Work Experience with a sample of research by 125 cases with Taro Yamane. The data was collected by using the questionnaire and divided into 5 levels of evaluation with an Index of Item Objective Congruence (IOC) value of 1.00 and reliability was 0.75 levels. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard division (S.D.), and analysis for comparison using value testing of T-test, One-Way ANOVA, and Scheffe's Method. The research results revealed that: 1) the Social Responsibility of School in Dok Khamtai District, Phayao Province was overall at a high level. To consider each aspect ordered from the highest to the least, Law Responsibility, Public Responsibility, Ethic Responsibility, and Economic Responsibility. 2) the comparison result of the Social Responsibility of School in Dok Khamtai District, Phayao Province by School Size, Educational Stage, and Work Experience was overall no different. To consider each aspect ordered that the Social Responsibility of School in Dok Khamtai District, Phayao Province was different by statistical significance at .05 level; Public Responsibility. The aspect of Economic Responsibility and Ethic Responsibility was not statistically significant.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายยงค์ดี ปินใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำพระขานูเคราะห์ และนางปทิตตา อนันต์กรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุญเรือง (อินทวงศานุเคราะห์) ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งทางด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำ แก้ไขให้สมบูรณ์ และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูในโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุญาติ และอนุเคราะห์ในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และกราบขอบพระคุณ ครูอาจารย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และครอบครัวที่สนับสนุนและคอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนผ่านไปได้ด้วยดี ทำานนี้ผู้วิจัยขออน้อมรำลึกถึง อานาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งทำให้ ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้าให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR)	9
บริบทโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	50

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของ โรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 1.....	57
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอก คำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอน	66
บทที่ 5 บทสรุป.....	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	74
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	89
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	90
ภาคผนวก ค แบบประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม.....	96
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	102
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญญัตราสาร

หน้า

ตาราง 1 แสดงวิวัฒนาการของแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร	26
ตาราง 2 แสดงสรุปจำนวนโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ แยกตามขนาดโรงเรียน	36
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แยกตามขนาดโรงเรียน	51
ตาราง 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน	56
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพะเยา เขต 1.....	58
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ	58
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบด้านกฎหมาย	61
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ พะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม.....	63
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์	64
ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม	66

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม	67
ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม	68
ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกันกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้จังหวัดพะเยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แยกรายด้าน.....	68
ตาราง 14 แสดงความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheff 's) ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	70

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงโครงสร้างของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	21
ภาพ 2 แสดงแนวคิด Triples Bottdsom Line.....	25
ภาพ 3 แสดงขั้นตอนการพัฒนาอย่างยั่งยืน	26
ภาพ 4 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1.....	34
ภาพ 5 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ จากอิทธิพลความเจริญทางเทคโนโลยี และระบบอินเทอร์เน็ต ได้เปลี่ยนโลกเป็นระบบที่มีความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based) บวกกับนโยบาย กฎหมายของภาครัฐ และแนวคิดของ ตะวันตกมุ่งธุรกิจเน้นความมั่งคั่ง (Wealth) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กระตุ้นมนุษย์ให้เกิดความเห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีความโลภและค่านิ่งถึง แต่ด้านวัตถุหรือผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ทำให้ความถูกต้อง คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมได้ถูกละเลยไป การบริหารและการจัดการภาคเอกชน และภาครัฐประสบกับภาวะวิกฤตขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และสิ่งแวดล้อมถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน จากปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ผู้คนในสังคมทุกกลุ่ม หน่วยงาน และองค์กรเกิดความตระหนักและหันมาสนใจถึงคุณธรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือเรียกกันว่า CSR (Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในการสร้างคนดีมีวินัย มีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และความยุติธรรม (Arjinsamajarn, 2007) องค์กรสหประชาชาติได้เน้นเรื่อง People Planet และ Profit เมื่อปี 1987 ให้มองคุณค่า และประเมินผลสำเร็จขององค์กรอย่างสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถประเมินความเสี่ยง และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วน อันนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร (ศุภชัย ปกป้อง, 2563, สื่อออนไลน์)

การเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบอย่างรวดเร็วตามกระแสของสังคมออนไลน์ในยุค โลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดข้อกฎหมายและข้อบังคับของรัฐมากมาย ซึ่งไปจำกัดการประกอบ กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคม เนื่องจากทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ปัญหาความปลอดภัยของผู้บริโภค ปัญหาโลกร้อน ปัญหาขาดแคลน น้ำมัน ปัญหาขาดแคลนอาหาร ปัญหาเหล่านี้ผลักดันให้ผู้คนในสังคมทุกกลุ่มเกิด

ความตระหนักและหันมาสนใจถึงคุณธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจ โดยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือเรียกกันย่อ ๆ ว่า CSR (Corporate Social Responsibility) และ CSR นี้ เป็นตัวบ่งชี้ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้ดำเนินธุรกิจ การดำเนินงานขององค์กรที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยการดำเนินงานที่สร้างความสมดุลแก่เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความสมดุลแก่เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม (พิพัฒน์ นนทนาครณ์, 2553) ซึ่งข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้คือการที่องค์กรในปัจจุบันจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรและค่อย ๆ พัฒนากลายเป็นขนบธรรมเนียมขององค์กร ที่ต้องปฏิบัติ (จินตนา บุญบงการ, 2550) องค์กรใดที่เข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ และปรับตัวได้ก่อนย่อมเป็นการวางรากฐานในการสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กร (Corporate Sustainability) ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ แต่ขณะเดียวกันองค์กรจำเป็นต้องมี เป้าหมายเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ด้วย โดยการวัดความสำเร็จของการดำเนินกิจการในกระบวนการที่ใหม่นี้ตามหลักการของ CSR

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ Corporate Social Responsibility หรือ CSR เป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติที่องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญในส่วนขององค์กร อุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย แนวคิด CSR ปรากฏในการประชุมระดับโลกด้านการอุดมศึกษา (World Conference on Higher Education: WCHE) ในปี ค.ศ. 2009 ณ สำนักงานใหญ่ขององค์กร ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการแสดง ความรับผิดชอบต่อสังคม (The New Dynamics of Higher Education and Research For Societal Change and Development) ทั้งนี้เพราะสังคมคาดหวังต่อสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กล่าวคือ มหาวิทยาลัยในฐานะองค์กรระดับอุดมศึกษาจึงไม่ควรทำหน้าที่แต่เพียงการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการต่อสังคม แต่เพียงเท่านั้นหากแต่ มหาวิทยาลัยจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย มหาวิทยาลัยในฐานะผู้ ประกอบกิจการการอุดมศึกษาต้องเร่งสร้างกลไกในการที่จะให้การช่วยเหลือฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสร้างสันติภาพมุ่งหวังให้การอุดมศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนา และสร้าง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร สถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการที่จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนภายนอกนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุกเข้าหาชุมชนโดยการร่วมกิจกรรมตลอดจนให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ให้ความช่วยเหลือชุมชนในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารต้องให้ความรู้

ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม เป็นตัวอย่างที่ดีของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ในด้านการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งนี้เพื่อปลูกฝังค่านิยมอันดีงามที่จะส่งผลดีต่อชุมชนและสังคมต่อไป การดำเนินกิจการให้ยั่งยืน ไม่เพียงแต่หมายถึง การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าดำเนินงานโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในทุก ๆ ส่วนทั้งภายในและภายนอกกิจการด้วย ดังนั้น กิจการต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นวิถีทางสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นผลมาจากความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2565 มีโรงเรียนในเขตรับผิดชอบตามขนาดของโรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่ จำนวน 80 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 60 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 19 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2565) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานศึกษา ซึ่งการที่โรงเรียนจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้ ต้องมีผู้นำที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะเป็นจริงได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน

จากที่ดังกล่าวมาข้างต้น ประกอบกับการทบทวนภารกิจหลักในการบริหารโรงเรียนรวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นว่าการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาปรับใช้ในโรงเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

ประถมศึกษาให้มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีความสนใจการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตามแนวคิด CSR เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปเป็นแนวทางกำหนดนโยบายสำหรับพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารของโรงเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน
3. บุคลากรทางการศึกษาในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีของ (Carroll, 1991)

1. ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ
2. ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย
3. ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม
4. ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 187 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ได้จากประชากรทั้งสิ้น 187 คน จะได้ตัวอย่าง 127 คน โดยมีรายละเอียดการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีการของ ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้มีความผิดพลาดได้ 5%

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม 4 ด้าน โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีของ (Carroll, 1991)

- 2.1 ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ
- 2.2 ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย
- 2.3 ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม
- 2.4 ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์

ขอบเขตด้านระยะเวลาและพื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในพื้นที่ โรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของโรงเรียนซึ่งมีต่อสังคมที่โรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้อง จากการดำเนินงานของโรงเรียนหรือการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่โรงเรียนมีความเกี่ยวข้อง คำนี้ถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและมีการพัฒนาสังคม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ 2) ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย 3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม 4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณะประโยชน์

1.1 ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้บริหารมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ มีการบริหารงานด้วยความโปร่งใสอย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ มีการนำผลสรุปของข้อมูลโครงการมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิงประจักษ์ มีการควบคุมดูแล และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของโรงเรียนและผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับ ตามที่กฎหมายกำหนด มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติผิดระเบียบอย่างเหมาะสม มีการแต่งตั้งบุคลากรฝ่ายวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และกฎหมาย มีการจัดทำคู่มือนักเรียน หรือธรรมนูญโรงเรียน หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องโดยยึดหลักความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ อย่างเป็นระบบ มีหลักฐานตรวจสอบได้ มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้

1.3 ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิความเชื่อที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ตน โดยจริยธรรมของโรงเรียนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ดำเนิน

กิจกรรมใด ๆ โดยไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติงานของโรงเรียน และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์มิชอบ โรงเรียนส่งเสริมและการพัฒนาผู้บริหาร และครูในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการอบรมเพื่อเสริมความรู้ ช่วยเหลือแก้ปัญหา ชุมชนในทางสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ อนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

1.4 ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ หมายถึง ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรม พัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ มีการบริการชุมชน โดยครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และ จัดหลักฐานอย่างเป็นระบบ มีการบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้กับนักเรียน นอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม สาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน มีกิจกรรมรณรงค์เชิญชวนในวันสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

2. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ ครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่อง กับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษา และปฏิบัติงานอื่น ในหน่วยงานการศึกษาซึ่งปฏิบัติอยู่ในโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

3. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

4. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งบริหาร โรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1 1-5 ปี

4.2 6-10 ปี

4.3 11 ปีขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 80 โรงเรียน ได้จำแนกโรงเรียนตามขนาด 3 ขนาด ดังนี้

5.1 โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน มีจำนวน 60 โรงเรียน

5.2 โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน มีจำนวน 19 โรงเรียน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป มีจำนวน 1 โรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลของความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
3. นำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (แนวคิด CSR) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR)
 - 1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - 1.2 ความสำคัญความรับผิดชอบต่อสังคม
 - 1.3. ขอบข่ายความรับผิดชอบต่อสังคม
 - 1.4 การสร้างการรับรู้ประเด็นทางสังคม
2. บริบททั่วไปของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR)

CSR เป็นคำย่อ จากภาษาอังกฤษว่า Corporate Social Responsibility (CSR) หรือ องค์กร หน่วยงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายใน และภายนอกองค์กร ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในองค์กร และในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอก องค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขหากพิจารณาแยกเป็นรายคำศัพท์คำว่า Corporate มุ่งหมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อแสวงหาผลกำไร (หมายรวมถึงองค์กรประเภทอื่นได้ด้วย) ส่วนคำว่า Social ในที่นี้ มุ่งหมายถึง กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หรือดำเนินวิถีทางร่วมกัน ทั้งโดยเจตนา รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่นและสิ่งแวดล้อมอยู่รายรอบ ประกอบและคำว่า Responsibility มุ่งหมายถึง การยอมรับทั้งผลที่ไม่ดีและผลที่ดีในกิจการที่ได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของกิจการนั้น ๆ

ตลอดจนการรับภาระหรือเป็นธุระดำเนินการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขผลที่ไม่ดีรวมถึง การสร้างสรรค์และรักษาผลที่ดีซึ่งส่งผลกระทบต่อไปยังผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ

ความสำคัญของ CSR การเจริญเติบโต (Growth) ของธุรกิจหนึ่ง ๆ พัฒนาการที่ มีความ “เก่ง” อยู่ในตัว มีการพัฒนาองค์กรมีความ “ดี” อยู่ในตัวจะก่อให้เกิดความยั่งยืน ของธุรกิจนั้น ๆ แนวคิดและทฤษฎีทางธุรกิจที่ได้รับการปลูกฝังและถ่ายทอดสู่องค์กร โดยส่วนใหญ่ล้วนมุ่งไปที่การพัฒนาให้เป็นองค์กรให้ “เก่ง” ทฤษฎีที่รู้จักกันดี ได้แก่ SWOT Analysis ใช้ในการกำหนดตำแหน่งและการสร้างความสำเร็จขององค์กร สำหรับการกำหนด ความสำคัญและการสร้างความสำเร็จในผลิตภัณฑ์หรือ Five Forces และ Diamond Model สำหรับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เป็นต้น แนวคิดในเรื่อง CSR จะมุ่งไปที่การสร้าง ให้องค์กรมีความ “ดี” ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจการ เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจาก หลักคุณธรรมทางศาสนา CSR จึงมิใช่เรื่องใหม่เพียงแต่เพิ่งได้มีการบัญญัติคำนี้ขึ้นใช้ใน วงการธุรกิจ เมื่อไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Public Responsibility) แนวคิดที่ สำคัญ ต่อมาก็คือ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ โดยแนวความคิดนี้เป็นการกำหนดให้ องค์กรต้องรับผิดชอบต่อ ผลที่ได้จากการทำธุรกิจขององค์กร ที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยตรงและ พื้นที่ที่ต่อเนื่องซึ่งกลายเป็นประเด็นทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้สังคมจะเป็นผู้กำหนดแนวทาง การปฏิบัติให้หน่วยงานเอง ซึ่งต่อจากนั้นหน่วยงานมีหน้าที่จะต้องวางนโยบายและแนวทาง การตัดสินใจให้ตรงตามวัตถุประสงค์และคุณค่าที่สังคมปรารถนา (มูลนิธิกองทุนการศึกษา เพื่อการพัฒนา, 2552, สือออนไลน์)

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นภาระหรือพันธะที่โรงเรียน พึงมีต่อสังคมที่โรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องของจากผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงเรียน หรือการมีส่วนรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่โรงเรียนมีความเกี่ยวข้องคำนึงถึงความคาดหวัง ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและมีการพัฒนาสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

ในการบริหารจัดการศึกษาหรือการจัดการภาคธุรกิจนั้น องค์กรจะต้องรับผิดชอบต่อ สิ่งที่ตนกระทำลงไปไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นผลดีหรือผลร้าย รวมไปถึงการรับผิดชอบต่อแนวทาง ปรับปรุงแก้ไข ป้องกันผลร้ายที่จะเกิดขึ้นด้วยที่สำคัญ คือ การวางแนวทางเพื่อสร้างสรรค์ และรักษาสิ่งที่ดีให้คงอยู่ตลอดไป ซึ่งอาจรวมไปถึงขยายผลกระทบในแง่บวกออกไปสู่

กลุ่มต่าง ๆ อีกด้วย การจัดการขององค์กรอย่างเป็นระบบที่พึงกระทำเพื่อรับมือก่อน ส่งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินงานขององค์กร เริ่มตั้งแต่การป้องกันรักษา ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจากองค์กรออกสู่สังคมสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ เรียกว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) ได้มีนักวิชาการเป็นจำนวนมากที่ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) ดังนี้

Moon and Graftski (2004) ได้ให้คำนิยามว่า CSR ไว้ในการศึกษา Comparative Overview of Western and Russian CSR (2004) ว่า CSR เป็นกลุ่มคำที่มีความหมายที่คาบเกี่ยวกันระหว่างจริยธรรมทางธุรกิจ (Business ethics) การดำเนินกิจกรรมเพื่อสาธารณะ (Corporate Philanthropy) การเป็นประชากรที่ดี (Corporate Citizenship) การรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน (Sustainability and Environmental Responsibility)

ฉันทนา จันทบรรจง (2554) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การแสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะ เช่น การดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งของที่ใช้ร่วมกันของโรงเรียน ชุมชน สังคม การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในการใช้สาธารณสมบัติ เคารพกฎหมาย การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

รัตน์ชัย ศรสวรรณ (2557) จากความหมายที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ไว้ดังกล่าวข้างต้น สรุปความหมายโดยรวมได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ที่คำนึงถึงผลที่จะกระทบต่อสังคมโดยไม่ทำให้สังคมหรือสิ่งแวดล้อมเกิดความเสียหาย และยังมีหน้าที่ที่จะต้องบำรุงรักษาให้สังคมหรือสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

สถาบันไทยพัฒนามูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย (2556, สื่อออนไลน์) นิยามว่า ซีเอสอาร์ (CSR) คือ การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้ (ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร เช่น ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนท้องถิ่นที่องค์กรตั้งอยู่ และระดับไกล (ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรทางอ้อม เช่น คู่แข่งชั้นทางธุรกิจ ประชาชนโดยทั่วไป) ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

สถาบันพระปกเกล้า (2557) ได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) ไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยคำ 3 คำ ได้แก่ Corporate หมายถึง ความร่วมมือหรือองค์กร Social หมายถึง สังคม และ Responsibility

คือ ความรับผิดชอบ ซึ่งเมื่อรวมความแล้วหมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรหรือบรรษัทบริหารการดำเนินการที่องค์กรให้ความสนใจต่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรในระดับใกล้และระดับไกล ระดับใกล้ ก็คือ ภายในองค์กรเองและบริเวณข้างเคียงขององค์กร ส่วนสังคมระดับไกล คือ สังคมภายนอกประชาชนทั่วไป รวมไปถึงลูกค้าทางธุรกิจเพื่อให้สังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข

พระครูสังฆกิจโสภณ (หมายมั่น) (2558) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความสนใจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น และพยายามทำอย่างเต็มความสามารถให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ และมีการติดตามผลงานที่ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

วาสนา จันทรภุม (2558) จากคำนิยามข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า CSR คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น คือ การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้ หลักจริยธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ภิรมย์ ลีกุล (2558) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมขององค์กร โดยมีการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ควบคู่ไปกับเป้าหมายขององค์กรอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

วรวิวรรณ เลาหะนันท์ (2559) สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า CSR หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้น หมายถึง การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนเป็นการดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกลโดยไม่ไปเบียดเบียนฝ่ายใดทั้งสิ้น เพื่อประโยชน์สุขแก่องค์กรและสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ สิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนพึงมีต่อสังคมหรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคม ให้เป็นไปตามกฎหมายและสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า

ส่วนตน เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อครอบครัว เพื่อน ชุมชน และบุคคลรอบข้าง

ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในโรงเรียน เป็นหัวใจสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องตระหนัก และให้ความสำคัญต่อผลผลิตของการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โรงเรียนในฐานะผู้มีส่วนที่รับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผลของการจัดการศึกษาและพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นสภาพการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน จึงมีความสำคัญบทบาทและความจำเป็นดังต่อไปนี้ คือ

ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เป็นการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกฝ่าย (Stakeholders) โดยยึดหลักการที่ว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน เป้าหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545, 2545) คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิด สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษา ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(1) และ (2) ให้การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กอปรกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรคัมภีร์มีปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนชุมชนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

โดยตรง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริม สนับสนุน กิจการของสถานศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2579) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษา ให้มี ประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนว่าสถานศึกษากับชุมชน มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาให้แก่ ผู้เรียน ชุมชนจะต้องถือ ว่าสถานศึกษา ส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแล และสนับสนุนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน ประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และ ความ ต้องการของชุมชน และท้องถิ่น ชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้ มี ความหลากหลาย มีความเหมาะสม สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนและท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน และท้องถิ่นให้มากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้น การศึกษาในปัจจุบันจะ ประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ภาคส่วน สร้างโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาคน พัฒนาองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนา ชุมชน

องค์การที่นำแนวคิดบรรษัทภิบาลไปปฏิบัติจะเกิดผลลัพธ์ทั้งในส่วนรูปธรรม ที่จับต้องได้ ในส่วนนามธรรมที่จับต้องไม่ได้จากผู้ที่อยู่ในองค์การ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น และพนักงาน และจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรงและโดยอ้อม ดังนี้

1. ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมในแง่ของผู้ถือหุ้น ราคาหุ้นมีเสถียรภาพ และมีส่วนที่ ล้ำมูลค่าหุ้นในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เนื่องจากเป็นที่ต้องการของนักลงทุนในแง่ ของพนักงานเกิดความภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กรได้รับความสุขจากการปฏิบัติงาน ในหน้าที่นอกเหนือจากผลตอบแทนในรูปตัวเงิน ทำให้องค์กรสามารถที่จะรักษามพนักงานที่มี ความสามารถไว้และในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะชักจูงบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็น ที่ ต้องการให้เข้ามาทำงานกับองค์กรได้

- 1.1 องค์กรสามารถสร้างรายได้และมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้า พิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมการขายด้วยการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งต่อทุก ๆ การซื้อ ผลิตภัณฑ์ในแต่ละครั้งให้แก่หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ ฯลฯ

- 1.2 องค์กรยังสามารถที่จะลดรายจ่ายของกิจการจากการดำเนินกิจกรรมบรรษัท ภิบาล ตัวอย่างเช่น โรงไฟฟ้าธรรมชาติให้ประชาชนประหยัดพลังงานเพื่อที่จะได้ไม่ต้องลงทุน สร้างโรงไฟฟ้า หรือหาแหล่งพลังงานทดแทนใหม่ หรือการลดงบประมาณใช้จ่าย

ด้านโฆษณาในการเปิดตัวสินค้าแปรรูปของบริษัทแห่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากผลผลิตที่ล้นตลาด โดยได้รับการสนับสนุนด้านประชาสัมพันธ์จากหลาย ภาคส่วนในสังคมเปรียบเทียบกับงบประมาณสินค้าที่ไม่มีส่วนประสมของซีเอสอาร์ของบริษัท แห่งเดียวกัน

2. ประโยชน์ที่เป็นนามธรรม องค์การสามารถได้ประโยชน์จากการวางตำแหน่งตรา ผลิตภัณฑ์ (Branding Positioning) ให้อยู่ในใจของลูกค้าเป็นอันดับต้น ๆ ในประเภทสินค้าหรือ บริการนั้น ๆ โดยการดำเนินกิจกรรมบรรษัทภิบาลรวมกับการทำตลาดผลิตภัณฑ์ เช่น ร้านกาแฟที่รับซื้อเมล็ดกาแฟในท้องถิ่น หรือจากโรงกาแฟที่ใช้เกษตรกรอินทรีย์ เป็นต้น สำหรับองค์กรที่ได้ใช้ตราผลิตภัณฑ์เป็นชื่อขององค์กร หรือเป็นองค์กรที่มีหลายตรา ผลิตภัณฑ์สามารถดำเนินกิจกรรมบรรษัทภิบาลที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ (Corporate Image) นอกเหนือไปจากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจที่ อำนวยประโยชน์ต่อสังคม โดยสมัครใจมากกว่าเป็นเพียงการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ในอุตสาหกรรมหรือกฎหมายบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดหาและดูแลระบบบำบัด น้ำเสียทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมากกว่าการมีระบบไว้เพียงเพื่อให้ผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน เป็นต้น

รัตน์ชัย ศรสวรรณ (2557) กล่าวว่า สังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากสภาพวิกฤตทางสังคมนี้ จึงเกิดความสนใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้น อย่างมากในทุก ๆ ภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นในหน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชน ต่างก็ให้ ความสนใจและดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ จึงเกิดกระแสการสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคมของบรรษัท (Corporate Social Responsibility: CSR) ด้วยเหตุนี้องค์การระหว่าง ประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) จึงได้ กำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000: Social Responsibility) ขึ้น เพื่อให้บริษัทองค์กรหน่วยงานและสถาบันทั่วโลก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร การวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น สถาบันหลักในการเตรียมความพร้อมเด็ก และเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต คือ โรงเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นการพัฒนาคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อ “มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีจิตสาธารณะคำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวม” ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและ วิธีการที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพโปร่งใส จากข้อแนะนำ Guidelines SO 26000 กำหนด

หลักการความรับผิดชอบต่อสังคมแก่องค์กรทุกประเภท โดยให้องค์กรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับองค์การมีจำเป็นต้องเลือกใช้ทุกข้อ โดยมีแนวการปฏิบัติในองค์การเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่ออันมี 7 หัวข้อหลัก คือ ธรรมภิบาล (Organizational Governance) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices) สิ่งแวดล้อม (The Environment) การปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fair Operation Practices) ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) และการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development) เมื่อผู้บริหารสถานศึกษานำความรับผิดชอบต่อสังคมไปบูรณาการกับแนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อใช้กับระบบการบริหารงาน กระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน คือ กลุ่มงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณและแผนงานกลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไปภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมก็ย่อมส่งผลต่อผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และยังจะทำให้คุณภาพภายในสังคมโรงเรียนดีขึ้น รวมถึงการส่งผลให้สังคมรอบโรงเรียนมีคุณภาพและให้การยอมรับ ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หากโรงเรียนได้นำไปใช้ก็จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และพัฒนาศักยภาพเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขแล้วก็จะเป็นการกำลังสำคัญของประเทศ เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมในโลกยุคใหม่ต่อไป

โสภณ พรโชคชัย (2552) กล่าวว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่วิสาหกิจที่มุ่งหวังจะเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนต้องมี CSR การมี CSR นั้นมีแต่ได้กับได้ (Win-win) ซึ่งแจกแจงไว้ 8 ข้อ ดังนี้ 1) เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน กล่าวคือ ในเชิงการแข่งขันนั้นธุรกิจต่าง ๆ มักแข่งขันกันที่คุณภาพ ราคาการส่งเสริมการขาย และทำเล ส่วนการมีหลักประกันสินค้าหรือบริการ และการทำดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ทั้งลูกค้า คู่ค้า สังคม และสิ่งแวดล้อม) ในรูปการณต่าง ๆ ก็เป็นการแข่งขันในอีกมิติหนึ่งที่จะช่วยให้ขายสินค้าได้มากขึ้น หรือทำให้วิสาหกิจมีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น ขีดความสามารถนี้พัฒนาจากระดับท้องถิ่นระดับประเทศไปจนถึงระดับนานาชาติในปัจจุบันทุกฝ่ายต่างตระหนักถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรมที่ดีงามของวิสาหกิจ ชื่อเสียง และคุณูปการของวิสาหกิจ เป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้น การมี CSR จึงเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จที่ขาดไม่ได้ 2) สร้างมูลค่าเพิ่มการมี CSR ก่อให้เกิดความเชื่อถือ และภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การแข่งขันทำหันทางธุรกิจแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน ถูกมองว่าไม่สุภาพแสดงนัยของความไม่

นำเชื่อถือต่อผู้ประกอบการธุรกิจ ดังนั้น กลยุทธ์ที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ (Win-Win) จึงถูกนำมาใช้แทนที่การแข่งขันแบบเดิม ๆ ที่โหดร้าย การดำเนินธุรกิจที่ขาดความรับผิดชอบมุ่งแต่เอาเปรียบคนอื่นย่อมไม่ได้รับความน่าเชื่อถือและอ่อนไหวต่อการถูกทำลาย โดยธุรกิจที่ประกอบการด้วยสัมมาอาชีวะ ด้วยเหตุนี้ธุรกิจที่มี CSR จึงทำให้ผู้ถือหุ้นได้ประโยชน์ กล่าวคือ ทำให้ราคาหุ้นดีไม่ตกต่ำแต่กลับมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 3) เพิ่มรายได้การที่วิสาหกิจปฏิบัติดีต่อลูกค้า เช่น จัดหาวัตถุดิบให้อย่างเป็นธรรมไม่จำเป็นต้องติดสินบนฝ่ายจัดซื้อ จ่ายค่าบริการตรงเวลาและไม่ประวิงเวลา ซึ่งจะทำให้ลูกค้าเสียหายย่อมสร้างความน่าเชื่อถือต่อวิสาหกิจนั้น ซึ่งมีวิสาหกิจอื่นสนใจเป็นลูกค้าด้วยมากยิ่งขึ้น และด้วยการแข่งขันอย่างเป็นธรรมนี้จึงได้รับสินค้าและบริการในราคาถูกลงกว่าและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้นทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน วิสาหกิจที่ปรารถนาดีมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม พนักงานที่มีโอกาสทำความดี ย่อมศรัทธาผู้บริหารวิสาหกิจนั้น ๆ การสร้างนิสัยทำดี

ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เกิดขึ้นในช่วงของการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ แต่ละเลยในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม (Iszatt-White and Sauanders, 2014) ดังนั้น แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นการต่อต้านการดำเนินธุรกิจที่หวังเพียงแค่ผลทางด้านการเงิน โดยไม่สนใจผลด้านลบที่เกิดขึ้นกับสังคม และสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง (Mostovicz, Kakabadse and Kakabadse, 2009) ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมมีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนานและไม่สามารถที่จะกำหนดความหมายที่แน่ชัดได้ (Carroll, 1991; McWilliams and Siegel, 2001) เนื่องจากความหมายเปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดที่เป็นจุดเน้นในแต่ละช่วงเวลาอันเกิดจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (L' Etang, 1995) สามารถสรุปความหมายที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมตามที่เสนอของนักวิชาการ และตามที่องค์กรต่าง ๆ กำหนดไว้ อาทิ Friedman (1962) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเพิ่มผลกำไรในระยะยาว รวมทั้งเน้นการแข่งขันอย่างเสรี และมีความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ Carroll (1979) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจที่ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการกุศล โดยคาดหวังว่าสังคมและองค์กรธุรกิจสามารถที่จะมีจุดรวมกันได้ ส่วน European Commission (2015) อธิบายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความสมัครใจขององค์กรธุรกิจที่จะดำเนินการมากกว่าที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ corporate social responsibility (CSR) เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในช่วงต้นทศวรรษ 1970 หลังจากการก่อตัวของบริษัทข้ามชาติจนกระทั่งปัจจุบันแนวคิดเรื่อง ซีเอสอาร์ เป็นที่รู้จักในระดับสากลจากการรองรับด้วยมาตรฐาน ISO 26000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรโดยเฉพาะ

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ corporate social responsibility (CSR) เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในช่วงต้นทศวรรษ 1970 หลังจากการก่อตัวของบริษัทข้ามชาติจนกระทั่งปัจจุบันแนวคิดเรื่อง ซีเอสอาร์ เป็นที่รู้จักในระดับสากลจากการรองรับด้วยมาตรฐาน ISO 26000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรโดยเฉพาะปัจจุบันแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจหรือ ซีเอสอาร์ ปรากฏในหลายแนวทางจากหลายนักคิดทฤษฎีทั่วโลก ซึ่ง แครร์โรล (Carroll, 1991) อ้างว่าปัจจุบันทฤษฎีว่าด้วย ซีเอสอาร์ มีมากกว่า 25 แนวทาง บ้างก็ให้นิยามที่กว้างมาก บ้างก็นิยามแบบแคบแนวคิดทฤษฎีทั้งหลายถูกนิยามและกำหนดขอบเขตต่างกันออกไปจนกล่าวได้ว่า ทฤษฎีซีเอสอาร์ ยังไม่มีความเป็นเอกฉันท์ อย่างไรก็ตามนักคิดทฤษฎีอีกจำนวนมากก็พยายามจัดกลุ่มแนวคิดที่มีอยู่เหล่านี้ให้เป็นระบบมากขึ้น ทั้งนี้ในบรรดาแนวคิดซีเอสอาร์ที่มีอยู่ดูเหมือนว่าแนวคิดซีเอสอาร์ของ แครร์โรล ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของปิรามิตความรับผิดชอบต่อสังคม (pyramid of corporate social responsibility) จะได้รับความสนใจ และกลายเป็นกรอบแนวคิดซีเอสอาร์ที่นิยมใช้ในการศึกษาเรื่อง ซีเอสอาร์ทั่วโลก (Visser, 2008) โดยงานวิจัยจำนวนมากยังสนับสนุนความครอบคลุมและความเหมาะสมในการใช้โมเดลของ แครร์โรล สำหรับองค์กรธุรกิจในปัจจุบันด้วย (Post, Lawrence and James, 2002)

ปิรามิตความรับผิดชอบต่อสังคมของ แครร์โรล (Carroll, 1979) ประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ (economic responsibility), ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (legal responsibility), ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม (ethical responsibility) และความรับผิดชอบต่อความรอบคอบ (discretionary responsibility) ซึ่งต่อมาภายหลังเขาใช้คำว่าความรับผิดชอบต่อสังคม (philanthropic responsibility)

ในการอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน ในงานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดของอัลบานีส (Albanese, 1981) เป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งอัลบานีส (Albanese, 1981) นำเสนอตัวแบบจำลองพฤติกรรมการทำงานว่าเป็นผลมาจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งปัจจัยทั้งสองมีปฏิสัมพันธ์

ซึ่งกันและกันและส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน ประกอบกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แนวคิดการเสริมพลังอำนาจเชิงจิตใจ แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ แนวคิดการรับรู้บรรยากาศเชิงจริยธรรม และแนวคิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย พบตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (อุดมศักดิ์ กุลครอง, 2553 และสมเกียรติ บาลลา, 2554) การเสริมพลังอำนาจเชิงจิตใจ (Spreitzer, Kizilos and Nason, 1997) ความฉลาดทางอารมณ์ (ฐิติพร เขมกรม, 2552; ญัฐยาพัชณ์ ภาวนาวิวัฒน์, 2552; ศักดิ์ ชุ่นกลาง, 2552) ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การรับรู้บรรยากาศเชิงจริยธรรม (Victor and Cullen, 1987; Smith and Keon, 1997; Armstrong, Kusuma and Sweeney, 1999) และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย (กุลวิทย์ วุฒิกิจ, 2546; สุดา บุญเถื่อน, 2549) ทั้งนี้แสดงเป็นภาพกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

จากความสำคัญที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง วิธีการที่องค์กรใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อผลทางเศรษฐกิจในขณะเดียวกันก็มีส่วนได้พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน สำหรับการแบ่งองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น พบว่า มีการแบ่งที่ค่อนข้างหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการจัดแบ่ง นักวิชาการ ตลอดจนจนองค์กรต่าง ๆ ได้แบ่งองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ อาทิ Carroll (1991) แบ่งองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 4 ด้าน หรือที่รู้จักกันในชื่อพีระมิดความรับผิดชอบต่อสังคม (The Pyramid of Corporate Social Responsibility) ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างผลกำไรให้กับองค์กรถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญ 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย (Legal Responsibility) คือ การปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด 3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม (Ethical Responsibility) คือ การปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องทางด้านจริยธรรม และหลีกเลี่ยงการกระทำที่ขัดกับศีลธรรมอันดีของสังคม และ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกุศล (Philanthropic Responsibility) คือ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีขององค์กร โดยการพัฒนาชุมชนและคุณภาพของคนในสังคม

ขอบข่ายความรับผิดชอบต่อสังคม

Carroll (1991) ได้พัฒนาปิระมิดที่ช่วยอธิบายนิยามของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยมองว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นพันธสัญญาที่องค์กรธุรกิจมีต่อสังคม

อันประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ ขององค์กรทางธุรกิจ จัดเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นที่ต้องการในสังคม เพื่อจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมดังนั้น ราคาจึงสะท้อนให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงที่สินค้าและบริการนั้น ๆ มอบให้แก่ผู้บริโภค ทำให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตได้ เป็นผลตอบแทนความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจที่มีผลกำไร เป็นแรงจูงใจสามารถแสดงออกด้วยการผลิตสินค้าที่ดีมีคุณภาพ มีการแข่งขันอย่างเสรีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบพนักงาน การผลิตสินค้าหรือให้บริการที่ไม่มีคุณภาพต่อผู้บริโภค

2) ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย โดยเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญขององค์กรธุรกิจได้ให้สัญญากับสังคม (Social Contract) ในการที่จะประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและเคารพต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีในสังคม โดยองค์กรธุรกิจมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่สังคมได้กำหนดไว้ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษหรือปรับ

3) ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม เนื่องจากสมาชิกในสังคมต่างก็คาดหวังให้องค์กรธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อมากกว่าความรับผิดชอบต่อกฎหมาย เพราะแม้กฎหมายจะมีความสำคัญแต่ก็ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถครอบคลุมทุก ๆ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจได้ ดังนั้นความรับผิดชอบต่อจริยธรรมจึงหมายถึงรวมถึงทุก ๆ กิจกรรมและการดำเนินงานของธุรกิจที่ถูกคาดหวังและเป็นข้อกำหนดของสังคม ซึ่งไม่ได้อยู่ในรูปของตัวบทกฎหมายหากแต่อยู่ในขอบเขตของบรรทัดฐาน มาตรฐาน คุณค่าและสิ่งที่ผู้บริโภค พนักงาน ผู้ถือหุ้น และชุมชนนั้น ๆ พิจารณาแล้วว่ายุติธรรม ถูกต้อง และเหมาะสม ความรับผิดชอบต่อจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจเข้ากับแผนกลยุทธ์ของธุรกิจเพื่อสร้างเสริมจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจในชีวิตประจำวัน

4) ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์ เป็นการกระทำที่องค์กรธุรกิจให้ความช่วยเหลือบริจาค เพื่อเป็นการตอบสนองของความคาดหวังของสังคมด้วยความเป็นพลเมืองดีขององค์กรธุรกิจ อาจรวมถึงกิจกรรมที่เป็นการกระทำที่สนับสนุน ความผาสุกของมนุษย์ หรือความสัมพันธ์อันดีในทางธุรกิจ โดยทั้งผู้บริหารและลูกจ้างมีส่วนร่วม โดยการเป็นอาสาสมัครเพื่อร่วมช่วยเหลือสังคมท้องถิ่น หรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนสังคมให้ดีขึ้น หรือการที่องค์กรธุรกิจได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมด้วยการบริจาคเงิน การช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณทางด้านศิลปะ การศึกษาต่าง ๆ แม้ว่าสังคมอาจจะไม่ได้ระบุถึงความรับผิดชอบต่อในด้านนี้ได้ชัดเจน แต่ก็มีความคาดหวังใน

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ที่มา: Carroll (1991)

องค์กรธุรกิจประพฤติปฏิบัติอย่างไรในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งคุณภาพชีวิตของมนุษย์ซึ่งควรกำหนดเป็นนโยบาย เป็นวัฒนธรรมขององค์กร หรือจรรยาบรรณที่พนักงานทุกคนและทุกระดับถือปฏิบัติและมีส่วนร่วมโดยไม่ต้องให้มีกฎ ข้อบังคับ หรือกฎหมายกำหนดหรือเรียกร้องของสังคม ตลอดจนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจ โดยมีให้ถูกบังคับโดยกฎหมายหรือจริยธรรม เช่น การดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อมนุษยธรรม เป็นความปรารถนาดีเอื้ออาทรและห่วงใย

Kotler and Lee (2005) เสนอแนวทางปฏิบัติ (Initiatives) ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมีออกมาหลากหลายรูปแบบ โดยได้ให้ประเด็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องของการสมัครใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นความสมัครใจโดยแท้ไม่ได้ถูกควบคุมโดยกฎหมายหรือข้อบังคับใด ๆ เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่ดีไปจนกระทั่งถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ทั้งนี้ยังได้จัดกลุ่มแนวทางพื้นฐานเหล่านี้ไว้เป็น 6 ประเภท ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมประเด็นให้รับรู้ในวงกว้าง (Cause Promotions) แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ทำได้ไม่ยาก โดยองค์กรเลือกประเด็นที่น่าสนใจ แล้วใช้ความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมการตลาด

เข้าไปสนับสนุนด้วยการช่วยรณรงค์ให้ประเด็นดังกล่าวเป็นที่รับรู้ในวงกว้างยิ่งขึ้นในสังคม เช่น การรณรงค์หารายได้หรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานของมูลนิธิหรือองค์กรพัฒนาเอกชน ต่าง ๆ 2) การเชื่อมโยงประเด็นการทำการตลาด (Cause-Related Marketing) แนวทางนี้เป็นแนวทางที่คุ้นเคยกันดีในประเทศไทย นั่นคือ การที่บริษัทนำส่วนหนึ่งของรายได้ หรือกำไรจากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการไปบริจาคเพื่อสาธารณกุศล เช่น การนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย การนำไปสร้างโรงเรียน 3) การใช้การตลาดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในสังคม (Corporate Social Marketing) แนวทางนี้เป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน โดยองค์กรธุรกิจใช้ความเชี่ยวชาญทางการตลาดโดยเฉพาะการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคม เช่น การรณรงค์ให้ผู้ขับขี้อักรยานยนต์เปิดไฟหน้า และสวมหมวกกันน็อก การรณรงค์ให้ประชาชนใช้พลังงานอย่างประหยัด 4) การให้ในรูปแบบต่าง ๆ (Corporate Philanthropy) แนวทางนี้ถือเป็นแนวทางที่ง่ายที่สุดและมีมายาวนานในสังคมไทย นั่นคือการที่องค์กรแสดงความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการนำเงิน สิ่งของ หรือสินค้าไปร่วมทำบุญให้ทุนการศึกษาหรือบริจาคให้กับผู้ด้อยโอกาสในสังคม หรือหากองค์กรมีทรัพยากรด้านการเงินมากหรือเครือข่ายทางธุรกิจกว้างขวาง ก็อาจจะระดมเงินตั้งเป็นกองทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสต่อไป

อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มที่ชี้ให้เห็นว่า องค์กรที่เป็นผู้นำด้าน CSR ได้พยายามพัฒนารูปแบบใหม่ของการให้ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้รับเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นตั้งแต่เริ่มโครงการ เพื่อให้ได้รับ สิ่งที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น และได้ประโยชน์ในระยะยาวมากขึ้น

1) การอาสาสมัครทำงานช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) แนวทางนี้เป็นวิธีหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กรกับชุมชน อีกทั้งยังทำให้พนักงานรับรู้เข้าใจถึงความจำเป็น ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้พนักงานได้เป็นตัวแทนของบริษัทเข้าไปทำหน้าที่พลเมืองดีในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด เช่น การสอนหนังสือให้กับเด็ก หรือการช่วยฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ทั้งนี้องค์กรควรให้การสนับสนุนพนักงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การอำนวยความสะดวก เบี้ยเลี้ยงพิเศษไปจนถึงการนับเวลาการทำงานอาสาสมัครเป็นส่วนหนึ่งของเวลางาน 2) การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices) แนวทางสุดท้ายนี้เป็นแนวทางที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่นทุ่มเทอย่างตรงไปตรงมาจากองค์กรมากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวทางที่เสนอให้ องค์กรนำประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลือกไว้ย้อนกลับมาปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินธุรกิจที่เป็นอยู่ของตนเอง เช่น องค์กรจะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อย่างไร

เท่าใด เพื่อที่จะช่วยลดปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกซึ่งนำมาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิอากาศโลก เป็นต้น

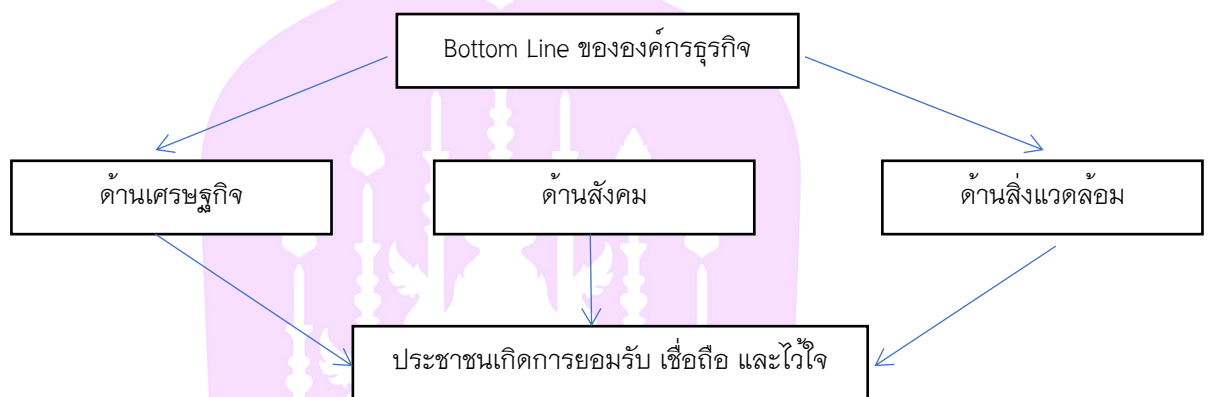
จินตนา บุญบงการ (2550) กล่าวว่า ความรับผิดชอบที่ผู้บริหารที่ควรจะมีต่อสังคม แบ่งได้ 4 ระดับ คือ 1) ความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เพื่อที่จะผลิตสินค้าและบริการตามที่ประชาชนต้องการ นำมาขายและเกิดกำไรสำหรับเจ้าของกิจการ (ในกรณีที่เป็นองค์กรเพื่อทำกำไร) นับได้ว่าเป็นความรับผิดชอบหลักและความรับผิดชอบดั้งเดิมของการดำเนินกิจการจนอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหาร ในอดีตบางคนไม่เคยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อในด้านอื่นเลย 2) ความรับผิดชอบทางกฎหมาย (Legal Responsibility) เพื่อที่ดำเนินกิจการไปตามครรลองของกฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ อย่างไม่รู้ผิดกฎหมาย และข้อบังคับไม่สามารถจะครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่องค์กรกระทำได้ การกระทำบางอย่างผิดกฎหมาย แต่องค์กรควรจะกระทำหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรนั้น ๆ 3) ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม (Ethical Responsibility) คือ การที่กระทำบางอย่างไม่ใช่สิ่งที่กฎหมายบังคับ ถ้าองค์กรไม่ทำก็ไม่ผิดกฎหมาย แต่องค์กรเลือกกระทำเพราะเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบต่อจริยธรรม เช่น การให้สวัสดิการด้านเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เงินกู้ยืม อาหารกลางวัน รถรับส่งพนักงาน การจัดนำเที่ยว เป็นต้น 4) ความรับผิดชอบอย่างพิโนจพิเคราะห์ (Discretionary Responsibility) ความรับผิดชอบในระดับนี้เป็นความสมัครใจของผู้บริหารองค์กรโดยตรง และขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกกระทำของผู้บริหารแต่ละคน ความรับผิดชอบนี้ไม่ได้บังคับด้วยกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่คิดว่าพนักงานควรได้รับตามหลักจริยธรรม เช่น ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้พนักงานทำงานล่วงเวลา แต่จ้างพนักงานเพิ่ม เพิ่มเครื่องจักร เพิ่มเงินเดือน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารพิโนจพิเคราะห์อย่างสุขุมแล้วว่าการทำงานล่วงเวลาทำให้สุขภาพของพนักงานเสื่อมโทรม และเป็นการบั่นทอนคุณภาพชีวิต

รัตนา อัทธภูมิสุวรรณ (2537 อ้างอิงใน โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล, 2550) กล่าวว่า เมื่อธุรกิจได้ดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการก็จะต้องนำสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายสู่สังคม ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในเรื่องความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคน ผู้บริหารและต่อพนักงาน รวมทั้งต่อสังคมส่วนรวมด้วย ดังนั้น ธุรกิจจึงไม่ควรมุ่งหวังกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว ควรจะให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อสังคม โดยได้แบ่งความรับผิดชอบต่อธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่เจ้าของกิจการหรือผู้ร่วมลงทุนสามารถควบคุมดูแล ไม่ว่าจะ เป็นวัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมภายในธุรกิจ มีดังนี้ 1.1) ความรับผิดชอบต่อผู้ลงทุน ผู้ที่นำเงินมาลงทุนในกิจการ ซึ่งไม่ว่าจะเป็น

เจ้าของผู้ร่วมหุ้นส่วนก็ต้องการผลตอบแทนหรือส่วนแบ่งกำไรที่พอประมาณและเหมาะสม เพื่อจูงใจให้ผู้ลงทุนได้ดำเนินกิจการต่อไป 1.2) ความรับผิดชอบต่อผู้บริหาร โดยทั่วไปผู้บริหารระดับต่าง ๆ ทั้งหัวหน้างานผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ พวกเขาเหล่านั้นต้องการเงินเดือนค่าตอบแทนในอัตราที่เหมาะสมแล้ว อาจจะต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานของผู้บริหารด้วยเช่นกัน 1.3) ความรับผิดชอบต่อพนักงาน และลูกจ้าง เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารจ้างบุคคลต่าง ๆ เข้ามาช่วยทำงานและต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ดังนั้น การกำหนดค่าตอบแทนควรมีเกณฑ์ที่เหมาะสมและทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามควรแก่ฐานะตำแหน่งงาน นอกจากนี้การเลื่อนขั้นหรือขึ้นเงินเดือนก็ต้องมีหลักเกณฑ์ที่มีความยุติธรรม และควรมีสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจ เช่น การจัดความปลอดภัยและสุขภาพของคนงาน การจัดสภาพการทำงานให้เหมาะสมทั้งบรรยากาศในการทำงาน การอำนวยความสะดวกเครื่องมือเครื่องจักร การจัดกิจกรรมนันทนาการในการพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ การให้สวัสดิการเกี่ยวกับเงินกู้ยืมแก่พนักงาน เป็นต้น 1.4) ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ภายนอกกิจการ แต่เป็นส่วนที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานภายในธุรกิจ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอก ได้แก่ 1.4.1) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภครวมทั้งในด้านการตั้งราคา การโฆษณาชวนเชื่อ การเลือกใช้วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าต้องให้ได้มาตรฐาน 1.4.2) ความรับผิดชอบต่อหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐธุรกิจต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับตามมาตรการของหน่วยงานของรัฐ ทั้งในเรื่องภาษีอากร การจ่ายค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น 1.4.3) ความรับผิดชอบต่อสาธารณชนโดยธุรกิจควรเข้ามาช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการศึกษาการส่งเสริม การวิจัย การสร้างโรงพยาบาล การสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ เป็นต้น 2) ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ โดยเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น การไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ การไม่ใช้เครื่องมือการประมงที่ผิดกฎหมาย การไม่ทำลายป่าไม้การไม่ทำลายหน้าดิน เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจนั้นมีสองมิติหลัก ๆ คือ มิติภายในอันเป็นการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ที่ธุรกิจนั้นดำเนินการอยู่ และจัดการได้โดยตรง เช่น การจัดการแรงงานกระบวนการผลิตหรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และมิติภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่บริษัทอาจจะควบคุมไม่ได้โดยตรง เช่น การดูแลลูกค้า ความรับผิดชอบต่อ Supplier และการสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น เป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนใน 3 มิติ

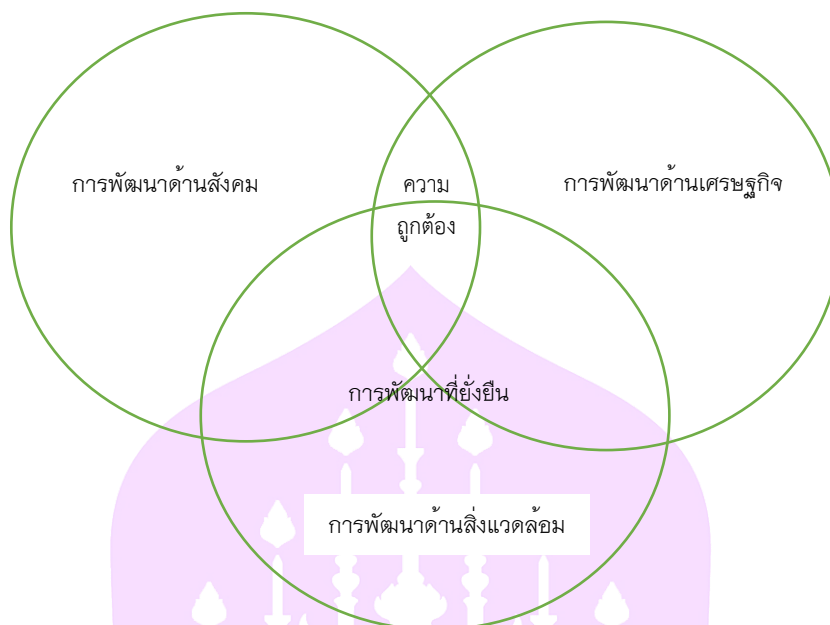
ตามแนวคิดเรื่อง Triples Bottom Line (โทโมซูโบโระ ยาโร, 2003 อ้างอิงใน เทียนชัย นาคแผ่น, 2561) อันได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวคิดว่าการยอมรับขององค์กรธุรกิจ นั้น ไม่ได้มาจากผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยปัจจัยภายนอก ทั้งในด้าน ของสังคม และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เพื่อสร้างการยอมรับของประชาชนต่อองค์กรธุรกิจนั้น ๆ โดย ยาโร ได้เสนอแผนภาพที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง Triples Bottom Line ไว้ดังนี้

ภาพ 2 แสดงแนวคิด Triples Bottom Line

ที่มา: โทโมซูโบโระ ยาโร (2003 อ้างอิงใน เทียนชัย นาคแผ่น, 2561)

โดยแนวคิด Triples Bottom Line จะช่วยทำให้การบริหารงานขององค์กรธุรกิจ ดำเนินไปสู่ขั้นตอนของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ดังแผนภาพ 3

ภาพ 3 แสดงขั้นตอนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ที่มา: โทโมซุโบโระ ยารุ (2003 อ้างอิงใน เทียนชัย นาคแผ่น, 2561)

ตาราง 1 แสดงวิวัฒนาการของแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร

	ช่วงต่าง ๆ ของความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือของ องค์กรในเชิง นโยบาย (CSR Policy Instruments)
CSR1	การบริจาคเงินเพื่อสังคม ขององค์กร (Corporate Social Stewardship)	- จิตสำนึกของผู้บริหาร	- การใช้เงินทุนเพื่อ การกุศล
1950s-		- ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ ขององค์กร	- การประชาสัมพันธ์
1960s-	- การแสดงออกในด้าน การกุศลโดยการบริจาค เงินขององค์กร Corporate philanthropy		

ตาราง 1 (ต่อ)

	ช่วงต่าง ๆ ของความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือของ องค์กรในเชิง นโยบาย (CSR Policy Instruments)
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้จัดการเป็นผู้ดูแล - การสร้างสมดุลต่อแรงกดดันจากสังคม 		
CSR2	<ul style="list-style-type: none"> - การตอบสนองต่อสังคมขององค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> - การต่อต้านจากสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - กลยุทธ์ในการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร
1960s-	(Corporate Social Responsiveness)	<ul style="list-style-type: none"> - การประพฤติผิดขององค์กรซ้ำแล้วซ้ำเล่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร
1970s-	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม - การจัดลำดับความสำคัญในเชิงกลยุทธ์เพื่อตอบสนองต่อสังคม - การจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร (Stakeholder mapping) และการดำเนินการ 	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายสาธารณะการควบคุมของรัฐ - แรงกดดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร - แนวคิดจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ 	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบกิจกรรมทางสังคม - การประชาสัมพันธ์ - การปฏิรูปบริษัท - การหว่านล้อมทางการเมือง (Political lobbyist)
CSR3	<ul style="list-style-type: none"> - จริยธรรมขององค์กรธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเชื่อทางศาสนาและจริยธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - พันธกิจ วิสัยทัศน์ และคุณค่าขององค์กร
1970s-	(Corporate Business Ethics)	<ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงในด้านคุณค่าโดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นผู้นำในด้านจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูง

ตาราง 1 (ต่อ)

	ช่วงต่าง ๆ ของความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือของ องค์กรในเชิง นโยบาย (CSR Policy Instruments)
1980s	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนวัฒนธรรมการ มีจริยธรรมในองค์กร - สร้างให้เกิดบรรยากาศ ขององค์กรที่มีจริยธรรม - เห็นคุณค่าของหลักการ ในเชิงจริยธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - แรงกดดันในด้านสิทธิ มนุษยชน - จริยธรรมของ คณะกรรมการหรือผู้ ตรวจสอบขององค์กร - การฝึกอบรมเชิง จริยธรรม - การต่อรองกับกลุ่มผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย 	
CSR4	ความรับผิดชอบต่อสังคม ของธุรกิจ	- การค้าและการลงทุนใน เชิงเศรษฐกิจโลก	- ผลกระทบจาก องค์กรระหว่าง ประเทศ
1990s-	(Corporate/Global Citizenship)	- เครือข่ายการสื่อสารที่มี เทคโนโลยีสูง	
2000s	- ความเป็นพันธมิตรกับผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียของ องค์กร	- การแข่งขันและความ เปลี่ยนแปลงทาง	- มาตรฐานในการ ตรวจสอบ

ตาราง 1 (ต่อ)

ช่วงต่าง ๆ ของความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความ รับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือของ องค์กรในเชิง นโยบาย (CSR Policy Instruments)
<ul style="list-style-type: none"> - การผนวกรวมความสำเร็จทั้งด้านการเงิน สังคมและสิ่งแวดล้อม - สามารถจำแนกผลกระทบที่เกิดขึ้นในเชิงโลกาภิวัตน์ - สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรและสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> ภูมิศาสตร์การเมือง - ความห่วงใยและตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม - แรงกดดันจากองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร 	<ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสารโต้ตอบแบบสองทางกับองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร - การตรวจสอบและรายงานผลความยั่งยืน

ที่มา: Fredrick (2006)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ประกอบกับ แนวคิดและทฤษฎีของ CSR ของ Carroll จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย 3) ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม และ 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณะประโยชน์ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด CSR ของ Carroll มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ เป็นผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งบุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนเกิดความพึงพอใจ โดยใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ทั้งด้านเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการศึกษามีการกำหนดปฏิบัติที่ปฏิบัติได้งาน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดครูให้ครบชั้น สร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบตามความจำเป็น

ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย หมายถึง ความรับผิดชอบที่ผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและเคารพต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีในสังคม โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่สังคมได้กำหนดไว้ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษหรือปรับตามกฎหมาย

ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม หมายถึง การกระทำของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกในด้านศีลธรรมจรรยาบรรณ และค่านิยมที่ดีของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความโปร่งใสในการบริหารงานตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาค ยอมรับฟังเสียงส่วนใหญ่

ความรับผิดชอบด้านสาธารณะประโยชน์ หมายถึง การกระทำของผู้บริหารต่อสังคมด้านการสร้างประโยชน์ส่วนรวม การรักษาสีขาวแวดล้อมทรัพยากร ธรรมชาติ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ การให้ความสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนและสังคมก่อให้เกิดความพึงพอใจกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนโดยรอบสถานศึกษา

จากความสำคัญที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีศีลธรรมรู้ผิดชอบชั่วดี มีจิตสาธารณะอยากที่จะช่วยเหลือสังคมการให้ความสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนและสังคมก่อให้เกิดความพึงพอใจกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนโดยรอบสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมกับการบริหารโรงเรียน บทบาทของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมจากการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ชี้วัดบทบาทของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากโรงเรียนถือเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อสังคมให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานของโรงเรียนจากฐานความคิด สรุปเป็นองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ 6 องค์ประกอบ คือ การรับรู้ประเด็นทางสังคม การให้บริการต่อสังคม การมีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาสังคม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การสร้างจิตอาสาต่อสังคม และการจัด

การศึกษาให้มีคุณภาพต่อสังคมซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมย่อย ๆ ดังนี้

การสร้างการรับรู้ประเด็นทางสังคม

สถานศึกษาสามารถสร้างการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause promotion) โดยเพิ่มการตระหนักรู้ และความเป็นห่วงเป็นใยกับประเด็นปัญหาทางสังคม โดยจะใช้การสื่อสารแบบโน้มน้าว (Persuasive communication) เพื่อสร้างความตระหนักและความห่วงใยกับประเด็นสังคม และโน้มน้าวให้กลุ่มที่มีศักยภาพในการบริจาคหรือเป็นอาสาสมัครได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาสังคม (Kotler and Lee, 2005) กิจกรรมประเภทนี้จะประสบความสำเร็จได้จะต้องใช้หลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการพัฒนาข้อความที่จูงใจ สร้างแผนปฏิบัติการที่โน้มน้าวใจ และเลือกช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แผนการรณรงค์จะต้องมีความชัดเจนในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ตามประเด็น และเป้าประสงค์ที่ต้องการการสนับสนุนสำหรับประโยชน์ที่สัญญาไว้ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาให้แน่นอนและจัดอย่างกว้างขวาง และถือว่านักเรียนเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาโรงเรียน ควรมีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนที่ส่งผลกับการจัดการศึกษาซึ่งประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงควรเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีบทบาทและอิทธิพลที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลว

จักรพงษ์ สุวรรณรัตมี (2553) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการรับรู้ประเด็นทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ปัจจัยทางด้านสังคม การศึกษาเป็นระบบของสังคมและต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่สังคมวางไว้ รวมถึงการมีบทบาทตามที่สังคมปรารถนา การศึกษาเป็นตัวการสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบหรือระบบการศึกษาในสังคมได้เช่นเดียวกัน การศึกษามีบทบาทหรือมีอย่างสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม องค์ประกอบ ปัจจัยทางสังคมต่อการศึกษา ได้แก่ ค่านิยมวัฒนธรรม ครอบครัวยุค จำนวนประชากร 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการศึกษาการจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์และทุนทางสังคมที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ได้แก่ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโครงสร้างการผลิตของประเทศแรงงาน และการจ้างงาน การกระจายรายได้ 3) ปัจจัยทางการเมืองกับการศึกษาโครงสร้างและกระบวนการทางการเมือง การให้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ การพัฒนา

ทักษะนิสัย และทัศนคติต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อช่วยให้เขาได้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม และควรค่าแก่สังคมการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจฝ่ายการเมืองใช้อำนาจในการดำเนินการปกครองซึ่งจะอยู่ในรูปของกฎหมาย การกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากร การเมืองเป็นเรื่องของคุณธรรม หากนักการเมืองเป็นผู้มีคุณธรรม มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวมก็จะทำให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้า

จากความสำคัญที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้านการให้บริการต่อสังคมต้องจัดการศึกษาให้มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบ เนื้อหาวิธีการ เพื่อนำไปใช้ในด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์ในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการสังคม ในลักษณะที่อาจเรียกว่าการคืนกำไร ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน หรือเกิดจากการระดมทรัพยากรจากสังคม โรงเรียนสามารถให้บริการแก่สังคมด้านใดบ้างการบริการต่อสังคมของโรงเรียนให้บริการต่อสังคม บทบาทของโรงเรียนจึงมีลักษณะคล้ายกับบทบาทของสถาบันครอบครัวหรือบ้านในอดีต ครอบครัวหรือบ้านมีบทบาทในการให้การศึกษา การอบรมเด็กและเยาวชน แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป บ้านจึงให้การศึกษารอบนอกเด็กและเยาวชนน้อยลง

บริบทโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ข้อมูลทั่วไป

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 36 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน และส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย สถานศึกษาในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่ใจ และอำเภอภูพานยาว

มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 80 โรงเรียน แต่จัดการเรียนการสอน 73 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอน จำนวน 7 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้จำแนกโรงเรียนตามขนาด 3 ขนาด ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน มีจำนวน 60 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน มีจำนวน 19 โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป มีจำนวน 1 โรงเรียน

อาณาเขตติดต่อ

อำเภอเมืองพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเขตพื้นที่การศึกษา และเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อำเภอแม่ใจ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเขตพื้นที่การศึกษา ห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 25 กิโลเมตร

อำเภอดอกคำใต้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขตพื้นที่การศึกษา ห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 15 กิโลเมตร

อำเภอภูกามยาว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเขตพื้นที่การศึกษา ห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 18 กิโลเมตร

พื้นที่รับผิดชอบ

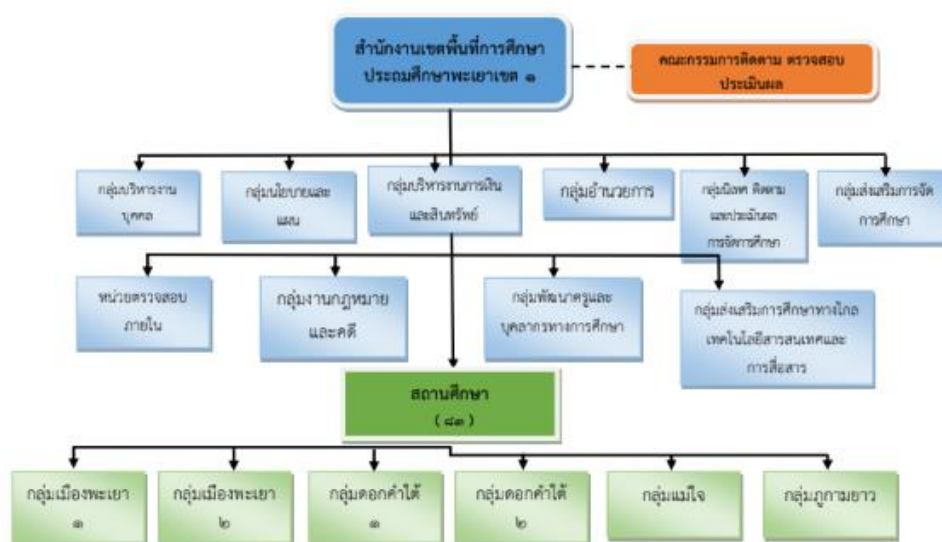
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตั้งอยู่ที่ 598 หมู่ 11 ถนนสนามกีฬา ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดพะเยา จำนวน 378 หมู่บ้าน 36 ตำบล 15 องค์การบริหารส่วนตำบล 19 เทศบาลตำบล 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ และอำเภอภูกามยาว

โครงสร้างการบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2560 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน

3. กลุ่มบริหารงานบุคคล
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
6. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
7. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร
9. กลุ่มกฎหมายและคดี
10. หน่วยตรวจสอบภายใน

ภาพ 4 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (2564)

อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้
เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหาร
ราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

10. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

บุคลากรในสถานศึกษา

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงสรุปจำนวนโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ แยกตามขนาดโรงเรียน

ที่	ขนาดของ โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผอ.	จำนวน รอง ผอ.	จำนวน ครู	รวม
1	ขนาดเล็ก	18	14	0	101	115
2	ขนาดกลาง	5	5	1	66	72
	รวม	23	19	1	167	187

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (2565)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กุลนัดดา สุวรรณศรี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัว ลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบการดำรงชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” กับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ผลการวิจัย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้า ด้านความซื่อสัตย์ซึ่งถึงคุณค่าตราสินค้า คือการทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท ดังนั้นในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จะต้องดำเนินการและทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและองค์กร

सानิตย์ หนูนิล (2559) ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ และผลลัพธ์ จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันองค์กรไม่สามารถดำเนินธุรกิจเพื่อหวังเพียงแค่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน แต่ยังคงรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ อีกด้วย เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสังคมจึงถือเป็นเครื่องมือทางด้านการบริหารที่สำคัญขององค์กรในยุคปัจจุบัน บทความนี้จึงต้องการที่จะนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุ

ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมุ่งเน้นตลาด และการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งผลของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อชื่อเสียงขององค์กร ศึกษาโดยการทบทวน วรรณกรรมจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และเพื่อศึกษาเชิงประจักษ์ในอนาคต

พรศิริ ดวงสิน (2565) สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 416 คน จากโรงเรียน 70 โรงเรียน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษา พบว่า ระดับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ 2) ด้านทักษะ จัดอบรมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะกระบวนการคิด พัฒนาทัศนคติวิชาชีพ 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความมั่นใจ พัฒนาทัศนคติที่ดี เห็นคุณค่าในตนเอง 4) ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล ส่งเสริมให้มีการประเมินความพึงพอใจผู้บริหารสถานศึกษา และ 5) ด้านแรงจูงใจ/เจตคติ สร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

พนิดา กิตติธำรงกุล และสุนันท์ พวงงาม (2561) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ปัจจุบันของกระทรวงศึกษาธิการและวิเคราะห์กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกระทรวงศึกษาธิการจำแนกเป็นกลุ่มกลยุทธ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลภาพลักษณ์องค์กรฯ และกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกระทรวงศึกษาธิการจากประชาชนที่เป็นผู้รับบริการของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้แบบสอบถามภาพลักษณ์องค์กรฯ และแบบสอบถามกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมฯ สุดท้ายมีการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการนำกลยุทธ์กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมฯ ไปสู่การสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีของกระทรวงศึกษาธิการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ภาพลักษณ์องค์กรในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเชิงบวก แต่อยู่ในระดับน้อย โดยภาพลักษณ์องค์กรที่ดีที่สุด คือ ด้านบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาเป็นภาพลักษณ์องค์กรด้านกิจกรรมสังคมและด้านการจัดการศึกษาซึ่งเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก ส่วนภาพลักษณ์องค์กรด้านผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษา เป็นภาพลักษณ์ที่อยู่ในเชิงลบ ผลการวิจัยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าประชาชนต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยต้องการให้เร่งดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับ ครู อาจารย์ นักเรียนและนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกครูและโครงการ “ผู้บริหารต้านคอร์รัปชัน” ผลการวิจัยแนวทางการนำกลยุทธ์กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่การสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า สามารถวิเคราะห์จัดกลุ่มกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมฯ ได้ 4 กลุ่มกลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการปลูกฝังวินัย กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์เร่งส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมกับภาคีเครือข่าย และกลยุทธ์เพิ่มคุณภาพชีวิตและคุณภาพการศึกษาให้เด็ก เยาวชนและผู้เรียน

เกษลักษณ์ ทหาราชย์ (2558) ได้ศึกษาการศึกษาารูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนกวดวิชา การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาารูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมตามบริบทโรงเรียนกวดวิชา และ 2) เสนอแนวทางในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร 2) ผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานเรียนในโรงเรียนกวดวิชา

3) นักวิชาการด้านการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในสังคม และ 4) ผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายของประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 8 ท่าน และใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลของผู้ปกครอง จำนวน 635 ราย และผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา จำนวน 398 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นข้อมูลทางชีวภาพ การวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสม ตามบริบทโรงเรียนกวดวิชา และแนวทางการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนกวดวิชา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสม ตามบริบทโรงเรียนกวดวิชา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) นโยบายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม 3) แผนงานการจัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในแต่ละปีที่มีความชัดเจน 4) การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม 5) การมอบหมายความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่บุคลากร/หน่วยงาน 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนกวดวิชา

2. แนวทางการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนกวดวิชา สามารถแบ่งประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

2.1 แบ่งตามประเภทของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 1) การสร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหา 2) การสร้างกิจกรรมทางการตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหา 3) กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมในเด็กและเยาวชนโดยใช้กิจกรรมทางศาสนา 4) กิจกรรมการบริจาคเพื่อการกุศล 5) การสร้างกิจกรรมอาสาช่วยเหลือชุมชน 6) การสร้างกิจกรรมเพื่อการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 แบ่งตามประเด็นของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านสังคม 4) ด้านการศึกษา 5) ด้านการบริหารจัดการ และ 6) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ปรีชา การสะอาด (2547) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1.1) ทำให้ทราบองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม

ของนักเรียนให้สูงขึ้น 1.2) เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมื่อวัดคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาต่อไป 1.3) เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

วิเคราะห์ให้ 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการรักษาทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ด้านการเสียสละต่อส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย บ้านเมือง ด้านการรักษาทรัพย์สินส่วนรวม ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม และด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม และ 2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

วีระศักดิ์ จันทะสงคราม (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ตนเอง และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับขนาดของสถานศึกษาที่มีต่อการรับรู้ตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคม ด้านการช่วยคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม ด้านการช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยของสังคม และด้าน การให้ความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของคน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับขนาดของโรงเรียนต่อการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้บริหารได้เสนอแนะแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ควรเสียสละเวลาส่วนตัว เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนให้บ่อยครั้งขึ้นควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมตามความรู้ความสามารถและบริจาคมประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

วรทัย ราวิณีจ (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไปประยุกต์ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ของ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และเพื่อศึกษาประสิทธิผลของ

การสร้างภาพลักษณ์โดยใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของบริษัทฯ นั้น จะเป็นการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อที่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่แบบให้เปล่า (Free Media) เป็นหลัก

ฉัตรรัตน์ วสุอารีย์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานบริษัท อัมพล พุดส์ โพรเซสซิง จำกัด ต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (IOS 26000) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและปัจจัยของพนักงานระดับเจ้าหน้าที่ที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (IOS 26000) มาประยุกต์ใช้ในองค์กร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี เป็นโสด จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายวิศวกรรม และได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับมาตรฐาน พนักงานมีความคิดเห็นในภาพรวมต่อการนำมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (IOS 26000) มาประยุกต์ใช้ในองค์กรในระดับมาก เฉพาะด้านผู้บริหารและมีความคิดเห็นว่าเป็นบริษัท สามารถปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมที่เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติและไม่เลือกปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรได้ นอกจากนี้ยังเคารพสิทธิและให้โอกาสพนักงานแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ และจัดให้มีช่องทางการสื่อสารเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเสรีตามหลักสิทธิมนุษยชน

มินทร์ฐิตา จิราธรรมวัฒน์ (2554, สื่อออนไลน์) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร (CSR) ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการ การด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ 2) ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการ การด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-31 ปี มีการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี เป็นพนักงาน งานบริษัทเอกชนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และใช้ผลิตภัณฑ์ของ ปตท. การรับรู้การดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กรของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ประชาชนมีระดับการรับรู้อยู่ในระดับการรับรู้ อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน มีระดับการรับรู้มาก และด้านสังคมมีระดับการรับรู้ปานกลาง และประชาชน

ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารสิ่งสื่อพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จากโทรทัศน์และสื่อบุคคลจากเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมทุกด้านพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเชิงบวกรวมถึงการดำเนินการกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ผลิตภัณฑ์และมีความชอบในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้ 1) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้เข้มข้นยิ่งกว่าเดิมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมให้มีความชัดเจนเจาะจงให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ 2) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรเพิ่มการใช้สื่อบุคคลอ้างอิงเพื่อประโยชน์ทางการประชาสัมพันธ์ในเชิงลึกให้มากขึ้น 3) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรเข้าไปจัดกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับสังคมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต 4) ประชาชนมีทัศนคติเชิงบวกมากต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในด้านสิ่งแวดล้อม คาดว่าเป็นผลจากการเกิดภาวะโลกร้อน จึงทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้มาก จึงก่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นองค์กรโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องต่อไป

โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ชสมก. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการดำเนินธุรกิจรวมที่เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจรวมและความต้องการการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม กรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนลักษณะการดำเนินธุรกิจรวมที่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจรวม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สุเมธ กาญจนพันธุ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ พบว่า ปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ว่าจะเป็นวิธีการที่จะขับเคลื่อนให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามองค์กรธุรกิจ

บางองค์กรก็ยังไม่ได้มีการดำเนินงานในด้านที่ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยจะมุ่งเน้นใน 2 มิติเป็นหลัก คือ มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และถึงแม้ว่าองค์กรธุรกิจจะมีความรู้ ความเข้าใจด้านการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจแล้วก็ตาม แต่ในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานนั้น องค์กรธุรกิจยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สำหรับแนวโน้มในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ในอนาคตองค์กรธุรกิจจะให้ความสำคัญในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้นโดยจะมีการจัดการที่เป็นเชิงกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉพาะ มีการมุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงาน คู่ค้า มากขึ้น และจะมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยเฉพาะ

ภาวรรณ วงศ์จันทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อของภาคธุรกิจด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาเครือซีเมนต์ไทยจากการศึกษา พบว่า เครือซีเมนต์ไทยมีแนวทางการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชื่อว่า การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจควบคู่กับการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) สรุปไล่ตามประเด็นหลัก 6 ประเด็น คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และนวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ครอบคลุมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร นั่นคือการกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรมและการเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมนั้นเป็นการเคารพสิทธิมนุษยชน การดูแลความปลอดภัยทุกซ์สุข ความก้าวหน้าของพนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในกิจกรรมขององค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน และแรงงานภายในองค์กร ในขณะที่เดียวกันการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการสร้างนวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเปิดเผยอยู่ สาธารณะก็เป็นการปฏิบัติที่ครอบคลุมในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร นั่นคือเป็นการดูแลรักษาชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร และสร้างประโยชน์ต่อองค์กรอื่น ๆ ในการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

บนนรา ชวนอาจ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม

(CSR-DTW) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 โดยศึกษาถึงตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการจำแนกกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW กับผู้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIV ออกจากกัน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยมีกลุ่มสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 170 โรงงาน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 จำนวน 85 โรงงาน และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIV พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 จำนวน 85 โรงงาน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา และใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ CSR-DIW พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 นอกจากนี้ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ดูแลรับผิดชอบโครงการ CSR-DIW จำนวน 1 ราย และเจ้าหน้าที่ที่ดูแลโครงการ CSR-DIV ของบริษัทที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 ราย ผลการศึกษาพบว่า สมการที่ได้สามารถทำนายการเข้ากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างได้ถึง 81.2% โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2552 ตามลำดับจากมากไปน้อย 4 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปัจจัยด้านการส่งออกไปต่างประเทศ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านลักษณะของการลงทุนเป็นบริษัทของคนไทย จากการศึกษายังพบอีกว่าสถานประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการในระดับน้อย และบางส่วนรับรู้ข้อมูลหลังจากที่โครงการดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยพบว่าปัจจัยที่ทำให้สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ CSR-DIW คือ ด้านวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหาร และด้านประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ

บัณฑิตา ทรัพย์กมล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนะของประชากรในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรประกอบด้วย การจัดสวัสดิการ การเลื่อนตำแหน่งอย่างยุติธรรม การให้เงินเดือนที่เหมาะสม การส่งเสริมด้านการฝึกอบรมให้แก่พนักงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในด้านทัศนคติต่อขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งรวมถึงขอบเขตด้านชุมชนและสวัสดิการ การศึกษา สิทธิผู้บริโภค และด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นโยบายด้าน

ความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า มีนโยบายด้านการส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมากที่สุด ในส่วนของกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า องค์การจัดให้มีกิจกรรมในการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพมากที่สุด สำหรับปัจจัยจูงใจในการจัดกิจกรรมอันประกอบไปด้วย การใช้จริยธรรมในการบริหาร การตระหนักถึงจรรยาบรรณขององค์กร และการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กร สำหรับแนวโน้มในการจัดกิจกรรมในอนาคต พบว่า องค์การคิดที่จะจัดกิจกรรมในด้านการผลิตสินค้าที่ดีและบริการที่มีคุณภาพมากที่สุด รองลงมา คือ การรักษาสภาพแวดล้อม และการบริจาคเงินหรือสิ่งของในงานสาธารณกุศล ซึ่งกิจกรรมจะเกิดขึ้นในระยะยาว

องอาจ แสนมาโนช (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายชั้นตอน

พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการศึกษาพนักงานบริษัท และบริษัทในเครือ รวม 3 บริษัท จำนวน 354 ตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วมรวมถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมของพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา และอายุงานมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วม ในขณะที่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ตำแหน่งงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วมในด้านปัจจัยที่ส่งเสริม และเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วน เพศ อายุ และสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในขณะที่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม คือ เพศ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในด้านแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน

อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม

กุลนัตตา สุวรรณศรี (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัว ลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบการดำรงชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” กับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซื่อสัตย์ซึ่งถึงคุณค่าตราสินค้า คือ การทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่เหนือความคาดหมายของเธอ มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท ดังนั้น ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องดำเนินการและทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและองค์กร

จิรัชญา โยธาทิรภัท (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท. ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 402 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารโดยรวมเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน) อยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก จากสื่อสิ่งพิมพ์ในระดับปานกลาง และจากเว็บไซต์ของ ปตท. ในระดับน้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในสายตาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับดีหรือเป็นเชิงบวก

ศุภณีย์จักษณ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยการศึกษาเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย (Survey on Consumer's Behavior and Attitude toward Corporate Social Responsibility of the Business

organization in Thailand) วัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของผู้บริโภค โดยการศึกษาจากตัวอย่างชาวกรุงเทพฯ เพื่อให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจ รวมถึงศึกษา พฤติกรรมและทัศนคติตลอดจนความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านทัศนคติและพฤติกรรมชาวกรุงเทพฯ ในการเลือกซื้อสินค้าและ หรือบริการชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อยู่ละ 50 มีความคิดที่จะเลือกซื้อสินค้าและหรือบริการ ขององค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ จะซื้อผลิตภัณฑ์และหรือบริการ จากองค์กรธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จะอุดหนุนสินค้าที่นำมาขายเพื่อหารายได้ ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการเฉพาะยี่ห้อที่ผู้ผลิต มีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น จะไม่สนับสนุนสินค้าและหรือบริการจากองค์กรธุรกิจ ที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของคนงาน และจะแนะนำต่อให้กับสมาชิกในครอบครัวและญาติ พี่น้องให้ช่วยกันสนับสนุนสินค้าและหรือบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ดีปัจจัย สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ผู้บริโภคยังคงพิจารณา จากคุณภาพ และราคาเป็นหลัก หากสินค้ามีราคาและคุณภาพไม่แตกต่างกันโดยที่สินค้านั้น ยี่ห้อหนึ่งเป็นของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และอีกยี่ห้อหนึ่งเป็นของบริษัทที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริโภคก็จะเลือกยี่ห้อของสินค้าของบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคม หากสินค้าของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีราคาสูงกว่าแต่คุณภาพไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคก็จะเลือกซื้อสินค้านั้น ยี่ห้ออื่น ๆ ที่มีราคาต่ำกว่าถึงแม้บริษัทเหล่านั้นไม่มีหรือมี ความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยก็ตาม สำหรับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ในประเทศไทยที่ชาวกรุงเทพฯ เห็นว่า ควรจะมีการพัฒนา 5 ลำดับแรก จากการสำรวจ พฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคในครั้งนี้ มีดังนี้คือ การรักษาสิ่งแวดล้อม การส่งเสริม การศึกษาและการกีฬาของเด็กและเยาวชน การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการผลิต และการบริโภค การผลิตสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ และการรณรงค์และ การส่งเสริมกิจกรรมด้านการต่อต้านยาเสพติด

ลัดดาวลย์ อินทโชติ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มี ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริม การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่า ย่อมมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Kennemer (2002) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นชาย 3 คน เป็นหญิง 69 คน อิทธิพลการเกื้อหนุนระดับคะแนนจากแบบทดสอบ 3 ฉบับ ตัวแปรที่ทำนายความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ สมรรถภาพในการช่วยตัวเอง พฤติกรรมความเห็นแก่ตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม เห็นความสำคัญของศาสนาหรือสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ การเข้าร่วมกิจกรรมในโบสถ์ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของตนเอง การให้บริการส่วนรวมและเพศ ผลการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมบริการส่วนรวม รายได้ของครอบครัว การให้ความสำคัญของศาสนาและเพศ สามารถทำนายความรับผิดชอบต่อสังคมได้สูง

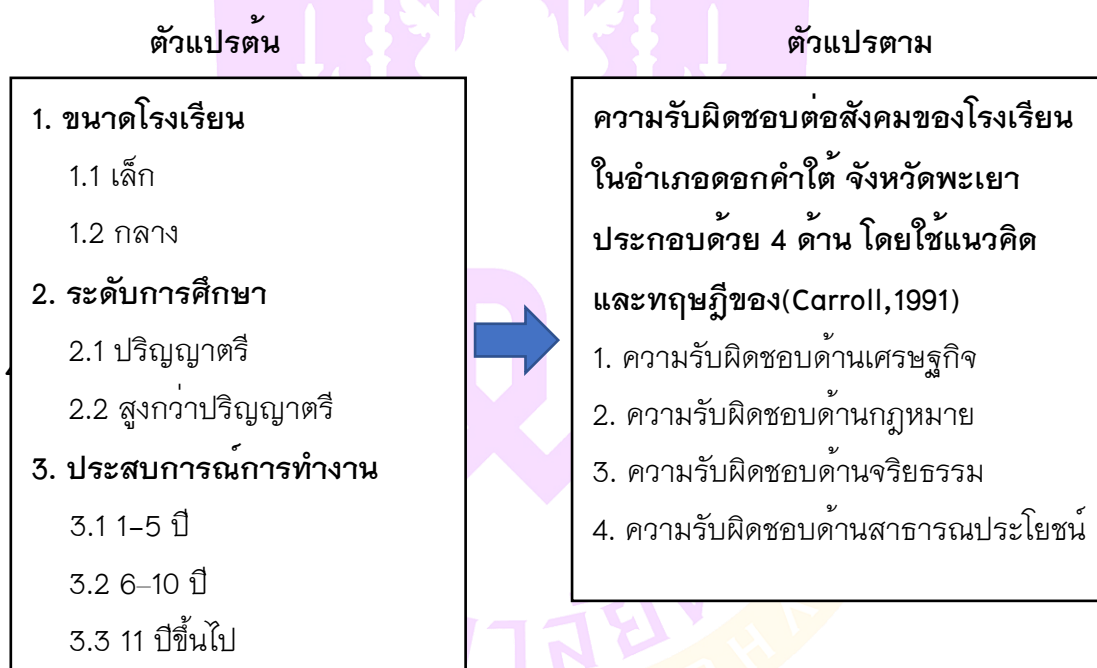
Schwartz (2003 อ้างอิงใน วีระศักดิ์ จันทะสงคราม, 2549) ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่อยู่ในชนบท นักเรียนที่อยู่บริเวณรอบเมือง และนักเรียนที่อยู่ในเมือง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และการสร้างบทบาทสมมติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน และพบว่า ครอบครัวและเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน

Chapple and Moon (2005, Online) ทำการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของงานดำเนิน CSR ในเอเชีย 50 บริษัทใน 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ และไทย โดยการศึกษาพบว่า CSR ในเอเชียเดินตามหลังตะวันตก และมีระดับของกิจกรรมด้าน CSR ที่ต่ำกว่าตะวันตก สาเหตุหลักสืบเนื่องจากความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของประเทศตะวันตกที่มีมากกว่าเอเชีย เป็นผลให้ธุรกิจและรัฐบาลของตะวันตกสามารถที่จะนำเอาส่วนเกินที่เป็นกำไรไปจัดเป็นกองทุนเพื่อการกุศลต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานของงาน CSR เช่น การบริจาค และการสนับสนุนการรณรงค์ เป็นต้น นอกจากนี้ประเด็นของประชาสังคมในประเทศตะวันตกเป็นตัวกระตุ้น CSR และเรื่องของระดับการพัฒนาทางสังคมที่สูงกว่าจะเกื้อหนุนต่อทั้ง Demands for CSR และความมั่นคงในบริบทของการลงทุนของ CSR ที่ได้รับการยอมรับและเป็นรางวัล ลักษณะของการดำเนินกิจกรรม CSR ในเอเชีย การดำเนินกิจกรรม CSR โดยรวมของเอเชียอยู่ที่ 41% ในขณะที่อังกฤษอยู่ที่ 98% ญี่ปุ่นอยู่ที่ 96% โดยในเอเชีย

มีการจัดทำรายงานอยู่ในระดับกลาง และมีการ Delicate CSR Report อยู่ที่ 2% ขณะที่ญี่ปุ่นและอังกฤษให้ความสำคัญในระดับ 90% และ 64% ตามลำดับ เอเชียให้ความสำคัญต่องาน CSR โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นลำดับแรก รองลงมา ก็เป็นการผลิตและที่สำคัญคือ การจ้างงานสำหรับประเทศไทย ผลที่ได้พบว่า ไทยมีการทำ CSR Reporting เพียงแค่ 42% มีการขยายตัวสำหรับการทำ CSR ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เน้นไปที่ชุมชนเป็นหลัก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีของ (Carroll, 1991)

ภาพ 5 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม หน่วยงานต้นสังกัดนำไปเป็นแนวทางกำหนดนโยบายสำหรับพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารของโรงเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไปโดยมีลำดับขั้นตอนและวิธีดำเนินการตามกระบวนการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 187 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ได้จากประชากรทั้งสิ้น 187 คน จะได้ตัวอย่าง 127 คน โดยมีรายละเอียดการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีการของ ยามาเน่

(Taro Yamane) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้มีความผิดพลาดได้ 5% มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่า

$$n = \frac{187}{1 + (187(0.0025))}$$

$$= 127$$

ดังนั้น จะต้องทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

ให้กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับงานวิจัย

ในการสุ่มตัวอย่างอาจมีหลายวิธีที่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แต่สำหรับผู้วิจัยเลือกใช้ คือ วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แยกตามขนาดโรงเรียน

ที่	ขนาดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผอ.	จำนวนรองผอ.	จำนวนครู	รวมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก	18	14	0	101	115	78
2	ขนาดกลาง	5	5	1	66	72	49
	รวม	23	19	1	167	187	127

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แนวคิด CSR โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวคิด CSR ของ Carroll ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อตามกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสาธารณประโยชน์ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 5 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด
- 4 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก
- 3 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมปานกลาง
- 2 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย
- 1 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แนวคิด CSR เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษามากำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า

2.2 ร่างและเขียนข้อความของแบบสอบถามตามของเขตเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามานำ

2.3 จัดทำแบบสอบถามโดยเรียงลำดับคำถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จในขั้นตอนแรกไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในเบื้องต้น แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน คือ

2.5.1 นายยงศักดิ์ ปินใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำประชานุเคราะห์

2.5.2 นางปัทมา อนันต์กรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุญเรือง (อินทวงศานุเคราะห์)

2.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอำ อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งค่า IOC ที่ได้เท่ากับ 1 ซึ่งมีความตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย พิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, หน้า 202–204) และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.70 ซึ่งถือได้ว่าแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (α – Coefficient) จำนวน 30 ชุด ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) กำหนดให้ค่าความเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์อัลฟาไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.721

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอและขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 127 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากการเก็บข้อมูล มาตรวจนับและหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยใช้วิธีทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวคิด CSR ของ Carroll (1991) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย 3) ด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม และ 4) ด้านความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าตามรายละเอียด ดังนี้ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560, หน้า 43)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้สถิติในการตรวจสอบคุณภาพ คือ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test Independent

การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ F-test Independent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดโรงเรียน		
1.1 ขนาดเล็ก	78	61.40
1.2 ขนาดกลาง	49	38.60
รวม	127	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	81	63.80
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	46	36.20
รวม	127	100.00
3. ประสบการณ์ในการสอน		
3.1 ตั้งแต่ 1-5 ปี	29	22.90
3.2 ตั้งแต่ 6-10 ปี	46	36.20
3.3 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	52	40.90
รวม	127	100.00

จากตาราง 4 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุดคือ 78 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 และโรงเรียนขนาดกลาง 49 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรี เป็นอันดับที่ 1 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80 รองลงมา มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 และประสบการณ์ในการทำงานในการสอน อันดับแรกคือ ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 และอันดับที่สาม มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1

ผลการวิเคราะห์ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรมและ ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณสุข ประจักษ์ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
 รับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ	3.96	0.28	มาก
ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย	4.25	0.41	มาก
ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	4.04	0.21	มาก
ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์	4.09	0.21	มาก
รวมทั้งภาระการสื่อสารทุกด้าน	4.07	0.14	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ ให้ความเห็นต่อ
 ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.14)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย
 ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ ($\bar{X} = 4.09$,
 S.D. = 0.21) อันดับที่สาม คือ ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.21)
 ลำดับสุดท้ายคือ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความ
 รับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ			
1. โรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการ งบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบถูกต้องตาม กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.86	0.60	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
2. โรงเรียนมีการตรวจสอบ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามโครงการต่าง ๆ ตามงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรตรงตามปฏิทินปฏิบัติงาน	3.85	0.47	มาก
3. โรงเรียนมีการนำผลสรุปของโครงการ มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุด	3.88	0.52	มาก
4. โรงเรียนมีการจัดทำแบบประเมิน ความพึงพอใจทุกกิจกรรมและทุกโครงการ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนและบุคลากร มีส่วนร่วม	3.88	0.53	มาก
5. โรงเรียนมีผลงานความสำเร็จของการจัด การศึกษาในเชิงประจักษ์เช่น ได้รับรางวัล จากการแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับสูงกว่า	3.83	0.57	มาก
6. โรงเรียนมีการบริหารงาน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	3.80	0.61	มาก
7. โรงเรียนมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับ การศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา และถูกต้องตามระเบียบราชการ	4.02	0.57	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
8. โรงเรียนมีการควบคุมครู และบุคลากร ให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษา และผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.13	0.55	มาก
9. โรงเรียนมีการสนับสนุนมาตรการประหยัด ทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาตรการ ประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า และการใช้กระดาษสองหน้า	4.10	0.63	มาก
รวม	3.93	0.28	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า และการใช้กระดาษสองหน้า ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมาก และอันดับที่สาม คือ โรงเรียนมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
 รับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบต่อ
 ด้านกฎหมาย

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อกฎหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับ ตามที่กฎหมายกำหนด	4.27	0.65	มาก
2. มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติ ผิดระเบียบอย่างเหมาะสม	4.28	0.65	มาก
3. มีการแต่งตั้งบุคลากรครบทั้งงาน วิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีหลักฐาน ตรวจสอบได้	4.32	0.59	มาก
4. มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญ โรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับ ของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ	4.33	0.64	มาก
5. มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง ให้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนโดยยึดหลัก ความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด	4.25	0.62	มาก
6. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบและกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	4.29	0.66	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อกฎหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
7. มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามระเบียบและสามารถ ตรวจสอบได้	4.12	0.67	มาก
8. มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ ถูกต้องตามระเบียบและสามารถ ตรวจสอบได้	4.12	0.66	มาก
รวม	4.25	0.41	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบต่อกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งบุคลากรครบทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีหลักฐานตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก และอันดับที่สาม คือ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
 รับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ด้านความ
 รับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนด้าน ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อ ที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ	4.43	0.51	มาก
2. สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้การอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง	4.39	0.64	มาก
3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของสถานศึกษา	3.86	0.66	มาก
4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.02	0.64	มาก
5. ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำ การใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตน โดยมิชอบ	4.09	0.55	มาก
6. มีการพัฒนาตนเอง ในด้านจรรยาบรรณ วิชาชีพโดยการอบรมเพื่อเสริมความรู้อยู่เสมอ	4.02	0.71	มาก
7. ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์	3.86	0.52	มาก
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ ยอมรับเสียงส่วนใหญ่	3.87	0.39	มาก
9. อนุรักษ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เช่น การทักทาย สวัสดี การแต่งกาย การใช้ภาษา	3.88	0.47	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนด้าน ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
10. การวางตัวเป็นกลางทางการเมืองไม่ สนับสนุนพรรคการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	3.97	0.45	มาก
รวม	4.04	0.21	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก และอันดับที่สาม คือ ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐาน ประกอบ	4.16	0.48	มาก
2. มีการบริการชุมชนโดยครูและบุคลากรใน สถานศึกษา	4.10	0.43	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณสุขประโยชน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
3. มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้าน อาคารสถานที่และทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ	4.16	0.57	มาก
4. มีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรม สาธารณสุขประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.10	0.53	มาก
5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือ จากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด	4.04	0.37	มาก
6. มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม สาธารณสุขประโยชน์เพื่อชุมชน	4.12	0.47	มาก
7. มีกิจกรรมรณรงค์เชิญชวนในวันสำคัญ ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.98	0.42	มาก
รวม	4.09	0.21	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณสุขประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบและมีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ มีมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์เพื่อชุมชน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก และอันดับที่สาม คือ มีมีการบริการชุมชนโดยครู และบุคลากรในสถานศึกษาและมีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.43, 0.53) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอน

โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว t-test และ (One-Way ANOVA) F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	เล็ก	78	3.90	0.28	-1.506	0.135
ด้านเศรษฐกิจ	กลาง	49	3.98	0.26		
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	เล็ก	78	4.28	0.41	1.055	0.293
ด้านกฎหมาย	กลาง	49	4.20	0.41		
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	เล็ก	78	4.03	0.22	-.211	0.833
ทางด้านจริยธรรม	กลาง	49	4.04	0.21		
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	เล็ก	78	4.07	0.21	-1.772	0.079
ด้านสาธารณสุขประโยชน์	กลาง	49	4.13	0.20		
รวม	เล็ก	78	4.07	0.14	-.681	0.497
	กลาง	49	4.08	0.15		

หมายเหตุ: *sig < 0.05

จากตาราง 10 พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนใน
อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม

ความรับผิดชอบต่อ สังคมของโรงเรียน	ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig.
ความรับผิดชอบต่อ ด้านเศรษฐกิจ	ปริญญาตรี	81	3.92	0.27	-0.785	0.434
	สูงกว่าปริญญาตรี	46	3.96	0.29		
ความรับผิดชอบต่อ ด้านกฎหมาย	ปริญญาตรี	81	4.24	0.42	-0.344	0.732
	สูงกว่าปริญญาตรี	46	4.26	0.39		
ความรับผิดชอบต่อ ด้านจริยธรรม	ปริญญาตรี	81	4.01	0.22	-1.885	0.062
	สูงกว่าปริญญาตรี	46	4.08	0.21		
ความรับผิดชอบต่อ ด้านสาธารณสุข	ปริญญาตรี	81	4.09	0.21	-0.246	0.806
	สูงกว่าปริญญาตรี	46	4.10	0.20		
รวม	ปริญญาตรี	81	4.06	0.15	-1.403	0.163
	สูงกว่าปริญญาตรี	46	4.10	0.13		

หมายเหตุ: *sig < 0.05

จากตาราง 11 ระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้
ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัด
พะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	0.016	0.008	0.379	0.685
ภายในกลุ่ม	124	2.619	0.021		
รวม	126	2.635			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอ ดอกคำใต้ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกันกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 แยกรายด้าน

ความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงเรียน	df	SS	MS	F	Sig
ความรับผิดชอบต่อสังคมเศรษฐกิจ					
ระหว่างกลุ่ม	2	.168	.084	1.099	.337
ภายในกลุ่ม	124	9.485	.076		
รวม	126	9.653			
ความรับผิดชอบต่อสังคมกฎหมาย					
ระหว่างกลุ่ม	2	.504	.252	1.531	.220
ภายในกลุ่ม	124	9.485	.164		
รวม	126	9.653			

ตาราง 13 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงเรียน	df	SS	MS	F	Sig
ความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	2	.047	.024	.513	.600
ภายในกลุ่ม	124	5.711	.046		
รวม	126	5.759			
ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์					
ระหว่างกลุ่ม	2	.414	.207	5.140*	.007
ภายในกลุ่ม	124	4.990	.040		
รวม	126	5.403			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอ ดอกคำใต้ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ กับประสิทธิภาพทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย กับประสิทธิภาพทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบทางด้าน จริยธรรมกับประสิทธิภาพทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบด้าน สาธารณประโยชน์กับประสิทธิภาพทำงานมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 จึงได้ดำเนินการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ ตามที่ได้กำหนดไว้ ดังตาราง

ตาราง 14 แสดงความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheff 's) ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ความรับผิดชอบ		1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
ต่อสังคมของโรงเรียน		4.11	4.16	4.03
1-5 ปี	4.16	-	-.04198 (.379)	.08583 (.067)
6-10 ปี	4.06	-	-	.12781* (.002)
11 ปีขึ้นไป	4.03	-	-	-

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากตาราง 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านสาธารณประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี กับ 11 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

1. ระดับความเห็นต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ ของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมนั้น อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ และอันดับที่สาม คือ ด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม และด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ และในส่วนของรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งบุคลากรครบทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีหลักฐานตรวจสอบได้ และอันดับที่สาม คือ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบและมีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ มีมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน และอันดับที่สาม คือ มีมีการบริการชุมชนโดยครู และบุคลากรในสถานศึกษาและมีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง และอันดับที่สาม คือ ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

1.4 ด้านความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ กับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า และการใช้

กระดาษสองหน้า และอันดับที่สาม คือ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วน สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ขนาดของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระดับการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ที่ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ ส่วนความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3.1 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ทั้ง 3 ระดับ พบว่า ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ สูงกว่าประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ .05 ส่วนประสพการณ์ทำงาน 1-5 ปี มีความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อทางด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสาธารณประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ในหลาย ๆ ด้าน และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ อีกทั้งกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมหลาย ๆ กิจกรรมยังเป็นกิจกรรมหลักที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอยู่เป็นประจำจนแยกไม่ออกจากจากกิจกรรมทั่วไป จึงทำให้ผู้บริหารไม่อาจละเลยความรับผิดชอบต่อตนเองไปได้ สอดคล้องกับ Bovee, Thill, Wood and Dovel (1995) อ้างอิงใน จินตนา บุญบงการ, (2550) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อผู้บริหารที่ควรจะมีต่อสังคม 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบต่ออย่างพินิจพิเคราะห์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตน์ชัย สรสุวรรณ (2557) พบว่า การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สามารถนำไปบูรณาการได้กับการบริหารงานตามขอบข่ายงาน 4 ด้าน ของโรงเรียนมีความเหมาะสมเป็นไปได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุมสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัย ส่วนรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่โรงเรียนมีความเกี่ยวข้อง คำนี้ถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและมีการพัฒนาสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การแสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะ เช่น การดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งของที่ใช้ร่วมกันของโรงเรียนชุมชน สังคม การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในการใช้สาธารณสมบัติ เคารพกฎหมายการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอ ดอกคำใต้ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน และประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ ด้านประสบการณ์การสอนของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ สูงกว่าประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ องอาจ แสนมาโนช (2558) ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายชั้นตอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ลัดดาวัลย์ อินทโชติ (2559) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ย่อมมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน และงานวิจัยของ พรศิริ ดวงสิน (2565) สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอ ดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ขนาดของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ ดวงสิน (2565) สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็น โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 416 คน จากโรงเรียน 70 โรงเรียน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซี และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า ระดับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ 2) ด้านทักษะ จัดอบรมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะกระบวนการคิด พัฒนาทักษะวิชาชีพ 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความมั่นใจ พัฒนาทัศนคติที่ดี เห็นคุณค่าในตนเอง 4) ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล ส่งเสริมให้มีการประเมินความพึงพอใจผู้บริหารสถานศึกษา และ 5) ด้านแรงจูงใจ/เจตคติ สร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

4. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอ ดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระดับการศึกษามีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี นีวัฒน์เจริญชัยกุล (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการศึกษาพนักงานบริษัท และบริษัทในเครือรวม 3 บริษัท จำนวน 354 ตัวอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วม รวมถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมของพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา และอายุงานมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วม ในขณะที่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ตำแหน่งงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัท เข้าร่วมในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วน เพศ อายุ และสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในขณะที่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม คือ เพศ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในด้านแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม

5. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอ ดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอดอกคำใต้ ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ที่ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ ส่วนความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ อินทโชติ (2559) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่าย่อมมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน

5.1 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ทั้ง 3 ระดับ พบว่า ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์สูงกว่าประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี มีความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ องอาจ แสนมาโนช (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายชั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ

2. ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย พบว่า มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. ความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม พบว่า ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็น อามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ ให้แก่ตนโดยมิชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการไม่แสวงหา ประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการ หาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

4. ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ พบว่า การบริการชุมชนโดยครู และบุคลากรในสถานศึกษาและมีการบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการบริการชุมชน โดยครู และบุคลากรในสถานศึกษาและมีการบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ควรวิจัยเพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เท่านั้น จึงควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่น ๆ ศึกษาเชิงเปรียบเทียบแต่ละพื้นที่ ว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

2. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารโรงเรียนของ ภาครัฐ แต่มิได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารโรงเรียนภาคเอกชน ดังนั้น จึงเสนอให้ผู้วิจัยศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารโรงเรียนภาคเอกชน ครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลนัดดา สุวรรณศรี. (2551). **ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กุลวีณ์ วุฒิกุล. (2546). **การมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับต้นต่อการบริหารงานสวัสดิการสังคม กรณีศึกษา : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกษลักษณ์ ทาราชชัย. (2558). **การศึกษารูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนกวดวิชา**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2558.
- โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล. (2556). **ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรพงษ์ สุวรรณรัตน์. (2552). **อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้. ใน การสอนของครูผู้สอน**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 20(3), 79-92.
- จินตนา บุญบังการ. (2550). **จริยธรรมทางธุรกิจ ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 15)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัชญา โยธาทิรภัท. (2558). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท.** วิทยานิพนธ์ นท.ม., มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพฯ.
- ฉัตรรัตน์ วสุอารีย์. (2552). **ความคิดเห็นของพนักงาน บริษัทอำพล พูตส์ โพรเซสซึ่ง จำกัด ต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (IOS26000)**. สารนิพนธ์ รส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ฉันทนา จันทบรรจง. (2554). **การสังเคราะห์รูปแบบ กระบวนการและเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของประเทศญี่ปุ่น**. วารสารศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 127-136.

- ฐิติพร เขมกรรรม. (2552). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- ณัฐยาพัชญา ภาวนาวิวัฒน์. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เชาวน์อารมณ์ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคกับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกขายบริษัทค้าปลีกแห่งหนึ่ง.** วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 35(2), 26-45.
- เทียนชัย นาคแผ่น. (2561). **ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- บนนรา ชวนอจ. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DTW).** วิทยานิพนธ์ วท.ม., สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปัทมทิศา ทรัพย์กมล. (2544). **ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรภาคธุรกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา การสะอาด. (2547). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พนิดา กิตติธำรงกุล และสุนันท์ พวงงาม. (2561). **การศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรของกระทรวงศึกษาธิการโดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม.** วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ฉบับเสริมครบรอบ 12 ปี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (ธันวาคม 2561), 136-150.
- พรศิริ ดวงสิน. (2565). **สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษยโสธร.** วารสารนิติตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19(84), 64-76.
- พระครูสังฆกิจโสภณ (หมายมั่น). (2558). **ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. (19 ธันวาคม 2545). **ราชกิจจานุเบกษา**. 119(123ก), หน้า 16–21.
- พัชรี นีวัณเจริญชัยกุล. (2558). **การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ**. วิทยานิพนธ์ สส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). **การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน**. นนทบุรี: ริงค์บียอนด์.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ภาารณ วงศ์จันทร์. (2557). **ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษา เครือซีเมนต์ไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภิรมย์ ลีกุล. (2558). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มินทร์ฐิตา จิราธรรมวัฒน์. (2554). **การรับรู้ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร (CSR) ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)**. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/RU.the.2010.358
- มูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา. (2552). **แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม**. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2565, จาก www.ex-mba.buu.ac.th
- รัตน์ชัย ศรสวรรณ. (2557). **การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- ลัดดาวัลย์ อินทโชติ. (2559). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.

- วรทัย ราวิณีจ. (2549). **ประสิทธิผลของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด.** วิทยานิพนธ์ นท.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วรวิวรรณ เลหาหนันท์. (2559). **กระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมกับการพัฒนาชุมชนขององค์กรธุรกิจ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโป่งแมลงวัน ตำบลเมืองใหม่โคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วาสนา จันทร์ภูม. (2558). **ปัจจัยที่มีต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วีระศักดิ์ จันทะสงคราม. (2549). **การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศักดิ์ ชุนกลาง. (2552). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ศุภชัย ปกป้อง. (2563). **พลวัตปี 2020.** สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.kaohoon.com/column/335317>
- ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยการสนับสนุนจากโครงการองค์กรสนับสนุนธุรกิจสถาบันคีนันแห่งเอเชีย. (2558). **การสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สถาบันไทยพัฒนามูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย. (2556). **ความหมายและความสำคัญซีเอสอาร์.** สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2565, จาก www.thaicrs.com
- สถาบันพระปกเกล้า. (2557). **โครงการวิจัยการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมเกียรติ บาลลา. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สูงผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

- सानิตย์ หนูนิล. (2559). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและ
ผลลัพธ์. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, 10(2), 304–321.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. (2564). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2563–2565**. พะเยา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา
เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.
2564**. เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **นโยบายสาธารณะไทย: กำเนิดพัฒนาการ
และสถานภาพของศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา.
- สุดา บุญเดือน. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารการมีส่วนร่วมของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุเมธ กาญจนพันธ์. (2556). กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
ธุรกิจ. **วารสารประชาสัมพันธ์และการโฆษณา**, 2(1), 115–144.
- โสภณ พรโชคชัย. (2552). **CSR ที่แท้จริง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ แสนมาโนช. (2558). **ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- อุดมศักดิ์ กุลครอง. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของ
ผู้บริหารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- Albanese, R. (1981). **Managing: Toward accountability for performance** (3rd ed.).
Illinois: Homewood.
- Arjinsamajarn, C. (2007). **Leadership in Organization**. Bangkok: Panyachon.
- Armstrong, A., Kusuma, H., and Sweeney, M. (1999). **The relationship between ethical
climate and the quality of working life**. Melbourne: Business Ethics Research
Unit Victoria.
- Carrol, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral
Management of Organization Stakeholders. **Business Horizons**, 34(4), 39–48.

- Carroll, A.B. (1979) A Three-Dimensional Conceptual Model of Corporate Social Performance. **The Academy of Management Review**, 4, 497–505.
- Chapple, W., and Moon, J. (2005). **Corporate Social Responsibility (CSR) in Asia**. Retrieved June 18, 2022, from [https://www.semanticscholar.org/paper/Corporate-Social-Responsibility-\(CSR\)-in-Asia-Chapple-Moon/39e5e309d101eb9a5b6b1d4add9643f473a70eff](https://www.semanticscholar.org/paper/Corporate-Social-Responsibility-(CSR)-in-Asia-Chapple-Moon/39e5e309d101eb9a5b6b1d4add9643f473a70eff)
- consequences of empowerment in the workplace. **Journal of Management**, 23(5), 679–704.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing** (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- European Commission. (2015). **Measuring Crime in the EU: Statistics Action Plan 2011– 2015**. Brussels (Belgium): European Commission.
- Fredrick, W. C. (2006). **Corporation is good the story of corpora the social responsibility**. Indiana: Dog Ear Publishing.
- Friedman, M. (1962). **Capitalism and freedom**. Chicago: University of Chicago Press.
- Iszatt-White, M., and Sauanders, C. (2014). **Leadership**. United Kingdom: Oxford University Press.
- Kennemer, K. N. (2002). **Factors Predicting Social Responsibility in College Students**. Doctoral dissertation Ph.D., George Fox University, United State.
- Kotler, P., and Lee, N. (2005). **Corporate Social Responsibility**. New Jersey: John Willey & Sons.
- L'Etang, J. (1995). Ethical corporate social responsibility: A framework for managers. **Journal of Business Ethics**, 14(2), 125– 32.
- McWilliams, A., and Siegel, D. (2001). Corporate Social Responsibility: A Theory of the Firm Perspective. **The Academy of Management Review**, 20, 117–127.
- Moon, J., and Graftski, S. (2004). **Comparative Overview of Western and Russian CSR models**. Moscow: The Russian Managers Association & UNDP.
- Mostovicz, E., Kakabadse, N. K., and Kakabadse, A. P. (2009). A dynamic theory of leadership development. **Leadership & Organization Development Journal**,

30(6), 563–576.

Post, J. E., Lawrence, A. T., and James, W. (2002). **Business and society: corporate strategy, public policy, ethics**. Boston: McGraw–Hill.

Smith, R. L., and Keon, T. L. (1997). Ethical Climate as a factor in the development of Person–organization. **Journal of Business Ethic**, 16(11), 1095–1105.

Spreitzer, G., Kizilos, M., and Nason, S. (1997). An empirical analysis of some

Victor, B., and Cullen, J. B. (1987). A Theory and Measure of Ethical Climate in Organizations. **Research in Corporate Social Performance and Policy**, 9, 51–71.

Visser, W. (2008). **Corporate Social Responsibility in Developing Countries**. Oxford: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิการศึกษา Doctor of Philosophy (Industrial Education and
Organizational Behaviour)
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนงานและคุณภาพนิสิต
เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา

2. นายยงศักดิ์ ปินใจ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านถ้ำประชานุเคราะห์
วุฒิการศึกษา ปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำประชานุเคราะห์
เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารจัดการ

3. นางปทิตตา อนันต์กรณ์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านบุญเรือง (อินทวงศานุเคราะห์)
วุฒิการศึกษา ปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุญเรือง (อินทวงศานุเคราะห์)
เชี่ยวชาญ ด้านภาษา

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง

1. งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร และครูผู้สอน กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือการปฏิบัติงานของท่าน

5 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด

4 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก

3 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมปานกลาง

2 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย

1 หมายถึง โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอเจริญพร
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนิตยา กิติ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน (เลือกได้เพียงคำตอบเดียว)

1. ขนาดโรงเรียน

เล็ก

กลาง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การสอน

1-5 ปี

6-10 ปี

11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ข้อ	การดำเนินกิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ						
1	โรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
2	โรงเรียนมีการตรวจสอบ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตรงตามปฏิทินปฏิบัติงาน					
3	โรงเรียนมีการนำผลสรุปของโครงการมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด					
4	โรงเรียนมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรมและทุกโครงการ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนและบุคลากรมีส่วนร่วม					
5	โรงเรียนมีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิงประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลจากการแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับสูงกว่า					
6	โรงเรียนมีการบริหารงาน ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้					
7	โรงเรียนมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ					

ข้อ	การดำเนินกิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	โรงเรียนมีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบต่อ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ					
9	โรงเรียนมีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า และการใช้กระดาษสองหน้า					
ด้านความรับผิดชอบต่อกฎหมาย						
1	มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด					
2	มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติผิดระเบียบอย่างเหมาะสม					
3	มีการแต่งตั้งบุคคลากรครบทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีหลักฐานตรวจสอบได้					
4	มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ					
5	มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องให้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนโดยยึดหลักความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด					

ข้อ	การดำเนินกิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจน เพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้อง ตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
7	มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ตามระเบียบและสามารถตรวจสอบได้					
8	มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ ถูกต้อง ตามระเบียบและสามารถตรวจสอบได้					
ความรับผิดชอบต่อทางดานจริยธรรม						
1	เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ					
2	สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง					
3	สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของสถานศึกษา					
4	เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
5	ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการ ปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ					
6	มีการพัฒนาตนเอง ในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการอบรมเพื่อเสริมความรู้อยู่เสมอ					
7	ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์					
8	เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนรวม ในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับ เสียংশ่วนใหญ่					

ข้อ	การดำเนินกิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	อนุรักษ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เช่น การทักทาย สวัสดี การแต่งกาย การใช้ภาษา					
10	การวางตัวเป็นกลางทางการเมืองไม่สนับสนุน พรรคการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง					
ความรับผิดชอบต่อสาธารณประโยชน์						
1	มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐาน ประกอบ					
2	มีการบริการชุมชนโดยครู และบุคลากร ในสถานศึกษา					
3	มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคาร สถานที่และทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ					
4	มีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรม สาธารณะประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
5	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับ ของหน่วยงานต้นสังกัด					
6	มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม สาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน					
7	มีกิจกรรมรณรงค์เชิญชวนในวันสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ					

ภาคผนวก ค แบบประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม

สรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยนี้ ใช้ในการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ	1. โรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. โรงเรียนมีการตรวจสอบนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตรงตามปฏิทินปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
	3. โรงเรียนมีการนำผลสรุปของโครงการมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรมและทุกโครงการ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนและบุคลากรมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. มีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิงประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลจากการแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับสูงกว่า	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	6. มีการบริหารงาน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	7. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างพอเพียงและครบถ้วน สำหรับการศึกษตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8. มีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
	9. มีการสนับสนุนมาตรการ ประหยัดทรัพยากรในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น มาตรการประหยัด น้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า และการใช้กระดาษสองหน้า	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ความรับผิดชอบ ด้านกฎหมาย	1. มีการบริหารโรงเรียนตาม พระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับ ตามที่กฎหมายกำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. มีการดำเนินการกับบุคลากร ที่ประพฤติผิดระเบียบอย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. มีการแต่งตั้งบุคลากรครบ ทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงาน บุคลากร เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีหลักฐานตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือ ธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียนและ ผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. มีการเปิดรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องให้มีโอกาสเข้า ศึกษาในโรงเรียนโดยยึดหลัก ความเสมอภาคตามที่กฎหมาย กำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
	6. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	7. มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามระเบียบและสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8. มีการจัดทำทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ ถูกต้องตามระเบียบ และสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ความรับผิดชอบ ด้านจริยธรรม	1. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
	6. มีการพัฒนาตนเอง ในด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพโดยการ อบรมเพื่อเสริมความรู้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	7. ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรใน สถานศึกษา นักเรียน ตลอดจน ชุมชนในทางสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8. เปิดโอกาสให้บุคลากรใน สถานศึกษามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นและยอมรับ เสียงส่วนใหญ่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	9. อนุรักษ์ภูมิปัญญา และ วัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตน เป็นแบบอย่าง เช่น การทักทาย สวัสดิ์ การแต่งกาย การใช้ ภาษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	10. การวางตัวเป็นกลาง ทางการเมืองไม่สนับสนุนพรรค การเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ความรับผิดชอบด้าน สาธารณประโยชน์	1. มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ชุมชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐาน ประกอบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. มีการบริการชุมชนโดยครู และบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. มีการบริการชุมชนโดยการ เชื้อเพื่อด้านอาคารสถานที่และ ทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ด้าน	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
	4. มีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	6. มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	7. มีกิจกรรมรณรงค์เชิญชวนในวันสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.721	34

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นิตยา กิติ
วัน เดือน ปี เกิด	1 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 ศษ.บ. (ประถมศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	275 หมู่ 9 ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	นิตยา กิติ. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1078-1091). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

